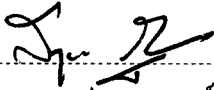
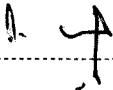

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก
ชื่อและนามสกุล นายกิจจา แดงรอด
แขนงวิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สฤษดิ์พงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระได้ให้ความเห็นชอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สฤษดิ์พงษ์ ลิ้มปิยะเชิฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 2 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2551

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สฤษดิ์พงษ์ ลิ้มปัทม์เชียร คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อคิด ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณท่าน เป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการบริหารการศึกษาและภาควิชาอื่น ที่มี ส่วนในการให้ความรู้และ ประสบการณ์ในการบริหารการศึกษาแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณา ตรวจสอบข้อบกพร่อง อีกทั้งเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น และขอขอบพระคุณ คณะกรรมการโรงเรียนในสังกัดเทศบาลจังหวัดตากทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลโดยตอบแบบสอบถามตาม สภาพที่เป็นจริงและครบทุกข้อทุกฉบับ รวมทั้งท่านที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัย ครั้งนี้ด้วย

คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากงานวิจัยฉบับนี้ ขอมอบเป็นสักการะแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณแก่ผู้วิจัยทุกท่าน

กিজา แตรงรอด

ตุลาคม 2550

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญรูปภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
กรอบความคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	7
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	11
สภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดตาก	11
แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	13
ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	16
การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากร	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	35

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	37
ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	39
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา.....	55
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	86
ก. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543, รายชื่อโรงเรียนที่ศึกษา, รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	87
ข. คำดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม IOC.....	99
ค. แบบสอบถาม.....	108
ประวัติผู้ศึกษา.....	119

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน.....	38
ตารางที่ 4.2 สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก.....	39
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ.....	57
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ.....	61
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามอายุ.....	64
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	67

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
ภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานทั้ง 12 บทบาท.....	42
ภาพที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกำหนดนโยบายและแผนการศึกษา.....	43
ภาพที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา.....	44
ภาพที่ 4.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตร ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น.....	45
ภาพที่ 4.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผน ของสถานศึกษา.....	46
ภาพที่ 4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขต บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง.....	47
ภาพที่ 4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ.....	48
ภาพที่ 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการ ทั่วไปของสถานศึกษา.....	49
ภาพที่ 4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ.....	50
ภาพที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชนท้องถิ่น.....	51

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน.....	52
ภาพที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร.....	53
ภาพที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา.....	54
ภาพที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ.....	60
ภาพที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามเพศ.....	62
ภาพที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตาม อายุ.....	66
ภาพที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามระดับการศึกษา.....	69

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การสร้างพลเมืองของชาติให้มีความฉลาด แข็งแกร่ง และเป็นบุคลากรที่ดีในอนาคตของประเทศชาตินั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างบุคลากรของชาติให้มีความรู้พื้นฐานที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถต่อสู้กับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าต่อประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม เพราะการศึกษามีความสัมพันธ์โดยตรงต่อการพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ในการจัดการศึกษาในระยะเวลาที่ผ่านมาแม้ว่าจะได้มีความพยายามในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยมาโดยตลอด แต่จากผลการประเมินคุณภาพทางการศึกษาของเด็กไทยพบว่าคุณภาพทางการศึกษายังต่ำกว่ามาตรฐาน เมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยในส่วนของจัดการศึกษาที่ผ่านมาจากการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการบรรยายและให้สัมภาษณ์ ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาและผู้ที่ได้รับผิดชอบการจัดการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การบริหารการศึกษาในปัจจุบันถูกครอบงำและผูกขาดโดยภาครัฐ ทั้งยังเป็นการจัดแบบต่างคนต่างทำ ขาดเอกภาพ ข้ำซ้อน ขาดการประสานงานที่ดีส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา การศึกษาไม่สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน ประชาชนขาดการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมติดตามผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2541 ข: 6) ดังนั้นรัฐบาลจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้าน โดยการกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษาขึ้น และกำหนดให้สถานศึกษามีความสำคัญสูงสุดในการปฏิรูปการศึกษา โดยมีการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษามากขึ้น (คำริ บุญชู 2545: 2)

การกระจายอำนาจเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการบริหารการศึกษา ซึ่งต้องใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (School – Based Management : SBM) ในการบริหารจัดการ โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 5 ที่ว่าด้วยระบบการบริหาร

สถานศึกษา ได้แสดงเจตนารมณ์ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนไว้หลายมาตรา ซึ่งมีผลให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก การบริหารจัดการในสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมากที่สุด การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานจะต้องเริ่มที่สถานศึกษา ยุทธศาสตร์ที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาในการบริหารจัดการ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย (กรมวิชาการ 2543: 7)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ซึ่งตราไว้ ณ วันที่ 24 สิงหาคม พ.ศ. 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรมดังนี้ (วรรค4) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายและพื้นฐาน แห่งรัฐ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550: 24) ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 81 ไว้ว่ารัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2542 โดยให้มีผลบังคับตั้งแต่วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2542 ขึ้นเรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช2542 ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ต้องการให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามากำกับดูแลส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานแทนรัฐ (อนันต์ ระวังทุกข์ 2544: 2) โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวกำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษามาตรา 40 กำหนดไว้ว่า “จัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนสิทธิ์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ และให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษา” (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542: 39) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 38 ที่ว่าในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลจัดตั้ง ยุบรวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545: 18)

จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นทำให้กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำกฎกระทรวงระเบียบ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 โดยยกเลิกระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2539 เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม พุทธศักราช 2543 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เน้นการให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของท้องถิ่น โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ดังนี้ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เสนอแนวทาง และระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของธรรมชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร รวมทั้งปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น (ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543: 119)

จากภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสำคัญต่อการบริหารและการจัดการศึกษาในชุมชน ยิ่งสถานศึกษาใดที่มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพมาก ก็จะสามารถจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน (ชาติ กັນสุข และคณะ 2547: 2) อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ในปัจจุบันพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ค่อยแสดงบทบาท

การปฏิบัติหน้าที่เท่าที่ควร และโดยภาพรวมกรรมการโดยตำแหน่งมีการปฏิบัติงานมากกว่า กรรมการจากตัวแทนในแต่ละส่วน (ประสงค์ ชูวิจิตร 2541: บทคัดย่อ) และจากการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนตามแนวทางประยุกต์การศึกษา พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหน้าที่ของตน จึงทำให้ส่งผลในการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร (นิภา วรรณารักษ์ 2541: บทคัดย่อ)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองแม่สอด จังหวัดตาก ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องทราบข้อมูลในด้านต่างๆ เพื่อการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ศึกษางาน บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจะได้นำผลการศึกษาไปเป็นข้อมูล และแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

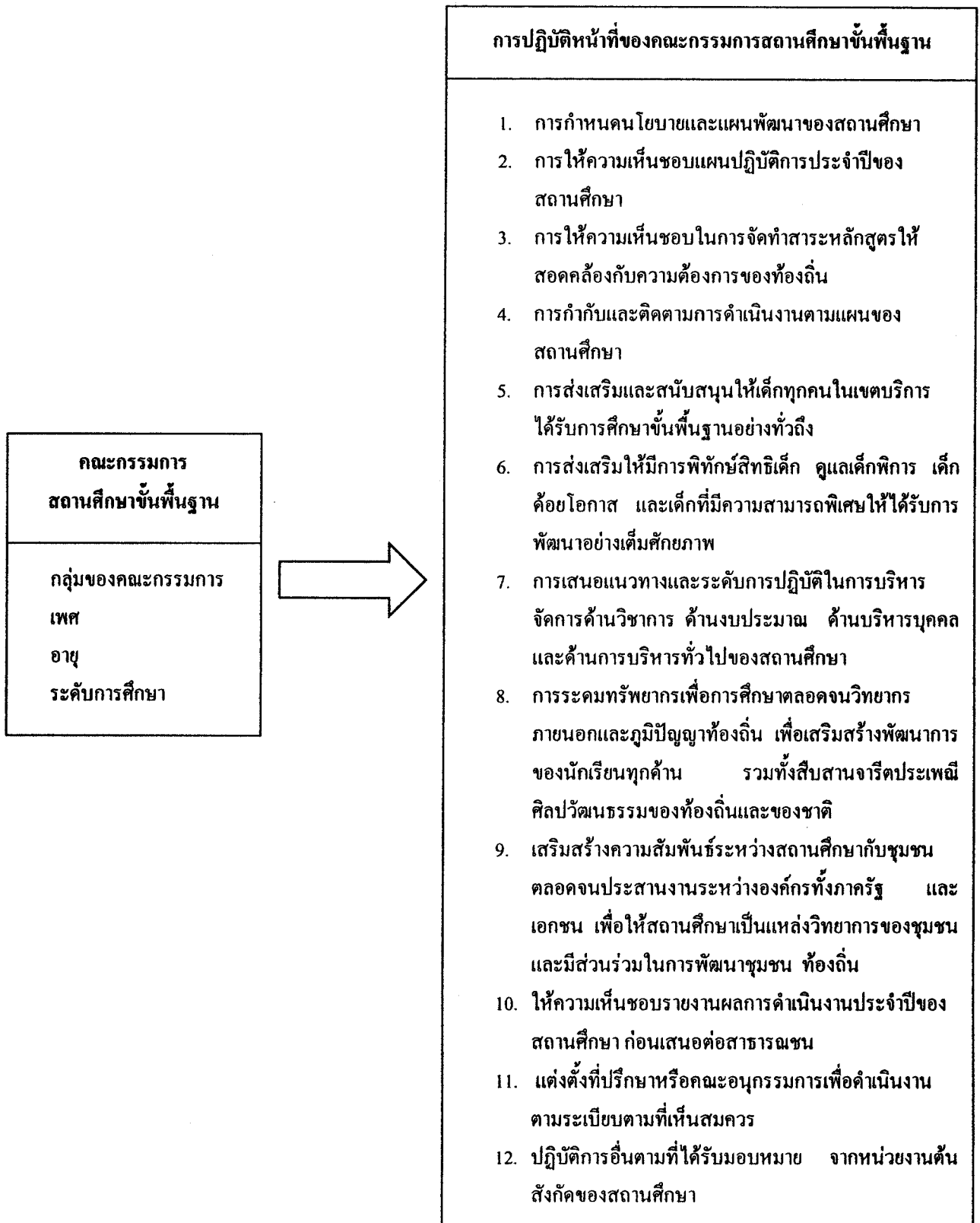
2.1 ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

2.2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากโดยศึกษาจากกรอบภาระหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาจำนวน 12 ข้อ คือ

- 3.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 3.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 3.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 3.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 3.5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
- 3.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 3.7 การเสนอแนวทางและระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 3.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- 3.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น
- 3.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
- 3.11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร
- 3.12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 จำนวน 12 ข้อ คือ

- 4.1.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 4.1.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 4.1.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4.1.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 4.1.5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
- 4.1.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 4.1.7 การเสนอแนวทางและระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 4.1.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- 4.1.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น
- 4.1.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
- 4.1.11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร

4.1.12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

4.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก ปีการศึกษา 2550 จำนวน 2 เทศบาลคือ เทศบาลเมืองตาก และเทศบาลเมืองแม่สอดที่เป็นกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนครู กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา รวม 120 คน ระยะเวลาที่ศึกษา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550

4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากที่เป็นกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนครู กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

4.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาประจำโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยแต่งตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียน พุทธศักราช 2543

5.2 กลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีคุณสมบัติตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียนมี 7 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนครู กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มผู้บริหาร

5.3 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

5.4 หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง หน้าที่ที่กำหนดไว้ในภารกิจของการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543

5.5 การปฏิบัติงานหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 ข้อ ดังนี้

- 5.5.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
- 5.5.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 5.5.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 5.5.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
- 5.5.5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง
- 5.5.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ
- 5.5.7 การเสนอแนวทางและระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา
- 5.5.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ
- 5.5.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น
- 5.5.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน
- 5.5.11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร
- 5.5.12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้ทราบข้อมูลที่เป็นความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543

6.2 สามารถนำความรู้ตามข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาเหมาะสมกับสภาพความเป็นจริง และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

6.3 ใช้เป็นแนวทางในการวิจัย และพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาที่ชัดเจนเหมาะสมยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. สภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดตาก
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. สภาพการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของเทศบาลในจังหวัดตาก

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดการบริหารราชการแผ่นดินออกเป็น 3 ส่วนได้แก่ ระเบียบบริหารราชการส่วนกลาง ระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค และระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ปัจจุบันการจัดรูปแบบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมี 6 รูปแบบได้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดขึ้นตามนโยบายการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองตนเอง เป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้กับประชาชนในท้องถิ่น เพื่อต้องการให้ประชาชนเรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยเป็นหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นหน่วยงานเบื้องต้นในการดูแลและให้บริการแก่ประชาชน และถือเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีบทบาทที่สำคัญในการพัฒนาและสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ชุมชนในเขตเทศบาล ทั้งในด้านการบริหารและการบริการต่าง ๆ

แนวทางการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นับว่ามีความสำคัญและจำเป็นต่อการทำงาน และเป็นกลไกขับเคลื่อนให้ท้องถิ่นมีความเจริญก้าวหน้า มีการพัฒนาตนเอง

ตามหลักนโยบายของรัฐบาลและแผนการศึกษาแห่งชาติ เทศบาลเป็นอีกหน่วยหนึ่งที่มีสิทธิจัดการศึกษา อบรมและการฝึกอาชีพ ตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อบรมของรัฐ รวมทั้งมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่นภายใต้การกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 เป็นการศึกษาในระบบ ซึ่งเทศบาลในจังหวัดตาก มีเทศบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ 2 เทศบาลคือ เทศบาลเมืองตาก และเทศบาลเมืองแม่สอด มีสถานศึกษาในสังกัดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานรวม 8 แห่ง เปิดทำการสอนในระดับปฐมวัยถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียนในสังกัด 7,133 คน ครู 314 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 120 คน โดยมีการจัดการเรียนการสอนในระดับต่าง ๆ ดังนี้

1. ระดับก่อนประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือ

1.1 ระดับปฐมวัย (3 ปี) เป็นการจัดการศึกษาที่เน้นการเลี้ยงดูเพื่อให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกายเติบโตสมวัย

1.2 ระดับอนุบาลศึกษา (4 – 5 ปี) เป็นการเตรียมการจัดการศึกษาที่เน้นการเตรียมความพร้อมของเด็กก่อนที่จะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

2. ระดับการศึกษาประถมศึกษา เป็นการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 1 และ 2 ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6

3. ระดับมัธยมศึกษา เป็นการจัดการศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และช่วงชั้นที่ 4 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6

โดยมีเป้าหมายในการพัฒนา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลให้เป็นโรงเรียนที่มีบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดการเรียนการสอน และให้เป็นโรงเรียนแห่งการเรียนรู้ และสมบูรณ์แบบ มีความพร้อมในด้านทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยี งบประมาณ และทรัพยากรบุคคล สามารถจัดการศึกษาได้ดี ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานกำหนดและได้รับการพัฒนาอย่างครบถ้วนทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขและความเป็นไทย เป็นโรงเรียนที่สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน เป็นที่ชื่นชมของชุมชนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่โรงเรียนอื่น

ในการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษานั้น ได้จัดดำเนินการให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลทั้ง 8 โรงเรียน ดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพภายในอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

เพื่อพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยได้ดำเนินการในเรื่องต่างๆ รวม 8 ประการ คือ

1. การจัดระบบบริหาร และสารสนเทศ
2. การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
4. การดำเนินการตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
5. การตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
6. การประเมินคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประจำปี
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน

ทั้งนี้ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีคุณภาพ และบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น นอกจากบุคลากรด้านต่างๆ ของสถานศึกษาแล้ว กลุ่มของบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษาได้เป็นอย่างดีอีกกลุ่มคือ กลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การปฏิบัติงานในรูปแบบคณะกรรมการ เป็นการปฏิบัติงานที่มีหลักการในการระดมพลังสมองออกจากทุกๆ ฝ่ายร่วมกันเสนอแนวคิด การวางแผน การพิจารณา การวินิจฉัย และการตัดสินใจให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ การศึกษาก็เช่นเดียวกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยการปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการ ซึ่งธงชัย สันติวงษ์ (2537: 331) ได้ให้ความหมายของการปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการไว้ว่า หมายถึง การที่กลุ่มของคณะกรรมการนี้อาจรวมกันขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นมักจะมีการจัดตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการจากฝ่ายต่างๆ มาช่วยพิจารณา และแก้ไขปัญหาเฉพาะอย่างซึ่งหรือปัญหาทั่วไปภายในองค์กร ประทาน คงฤทธิศึกษากร(2522: 122-123 อ้างถึง คณิตฐา กลัดเนียม, 2546: 22-24) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการเป็นการบริหารงานโดยให้คณะบุคคลมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันในการวางแผน การวินิจฉัย การอภิปรายแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะทำงานนั้นประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งวัตถุประสงค์เอาไว้ ซึ่งลักษณะสำคัญในการบริหารโดยคณะกรรมการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นได้แก่

1. คณะกรรมการควรจะได้รับมอบหมาย กำหนดภาระอำนาจและหน้าที่เพื่อที่จะได้ประชุมปรึกษาหารือกันในขอบข่ายแห่งอำนาจตน และทำการอภิปรายหรือทำข้อเสนอแนะของคณะกรรมการเป็นไปโดยถูกต้อง

2. ในการที่คณะกรรมการจะพิจารณาเรื่องราวใดๆ คณะกรรมการควรมีข้อมูลหรือหลักฐานอย่างถูกต้องและเพียงพอต่อการพิจารณา

3. มติต่างๆของคณะกรรมการจะต้องออกมาในรูปที่พร้อมจะให้ผู้มีอำนาจเหนือกว่าหรือองค์การที่แต่งตั้งคณะกรรมการนั้นๆ ขึ้นมาวินิจฉัยสั่งการต่อไป ควรเป็นมติที่เป็นของคณะกรรมการโดยสมบูรณ์และก่อนที่จะมีมติในเรื่องนั้น ควรจะได้อภิปรายกันเป็นเวลาอันสมควร

4. คณะกรรมการที่แต่งตั้งขึ้น ควรจัดตั้งขึ้นเฉพาะชุดจริงๆ เท่านั้น เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้คน ใช้เวลา และเงินของทางราชการ

5. การแต่งตั้งคณะกรรมการนั้นควรพิจารณาเลือกสรรบุคคลที่รู้เรื่องนั้นดีพอหรือมีประสบการณ์ในเรื่องนั้นๆ จะทำให้การใช้คณะกรรมการได้ผลดีตรงตามความต้องการยิ่งขึ้น

จากความหมายของการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการคือ การปฏิบัติงานของกลุ่มคนที่เข้ามาร่วมกันทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการในการวางแผน การวินิจฉัย การเสนอแนวคิดพิจารณา แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันตลอดจนการแก้ไขปัญหาารวมกันให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ (คณิต ไชยลังการ, 2546: 11)

ในการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการมีทั้งส่วนที่ดี และมีประโยชน์มากกว่ารูปแบบอื่นๆ ธงชัย สันติวงษ์ และคณิตไชยา กัตติเนียม ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการทำงานในรูปคณะกรรมการ สามารถสรุปได้ว่า ข้อดีของการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการ คือ คณะกรรมการประกอบด้วยเจ้าหน้าที่หรือบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะดำเนินการ หรือตัดสินใจ จึงต้องอาศัยความร่วมมือ การประสานงานและการแบ่งงานตามความถนัด ซึ่งถือเป็นหลักประกันความยุติธรรมในการพิจารณาวินิจฉัยปัญหา โดยอาศัยการลงมติของกลุ่มอย่างมีเหตุผลบนพื้นฐานของความรอบรู้เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ตรงตามจุดมุ่งหมายและมีประสิทธิภาพสูงสุด เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถได้นำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ได้ฝึกฝนหาประสบการณ์อีกทั้งเป็นการป้องกันความลำเอียง สร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันและลดปัญหาความขัดแย้งภายใต้เหตุผลและข้อเท็จจริง ระบบของคณะกรรมการเป็นระบบที่สามารถลดภาระ และหน้าที่ในการดำเนินงาน และการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารระดับสูงได้เป็นอย่างดี ส่วนข้อเสียได้แก่ การบริหารงานในรูปของคณะกรรมการประสบปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมเพียงในการนัดประชุม ทำให้สิ้นเปลืองเวลาและงบประมาณ รวมทั้งการ

ปฏิบัติงานของคณะกรรมการมีลักษณะซ้ำซ้อนกับหน้าที่ประจำขององค์การ ซึ่งเป็นมูลเหตุความขัดแย้งไม่สามารถกำหนดความรับผิดชอบให้กับผู้ใดผู้หนึ่งได้อย่างชัดเจนก่อให้เกิดความล่าช้าและไม่สามารถหาข้อยุติได้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2537: 11 คณิตฐา กลัดเนียม, 2546: 23-24)

การปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการนั้น มีทั้งข้อดีและข้อเสียไปพร้อม ๆ กัน ข้อดีของการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการเป็นการกระจายอำนาจในการบริหารงานทั้งในด้านการคิด การวางแผน การวินิจฉัย การอภิปราย แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันตลอดจนการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่ รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตาม และการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แต่สิ่งที่พึงตระหนักและควรพิจารณาในการบริหารงานในรูปคณะกรรมการก็คือ คณะกรรมการทุกคนจะต้องรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน จะต้องร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจกันทำงาน มีความจริงใจต่อกัน มีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำ มีความเสียสละเวลา ความคิด มีการประเมินผลงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น จึงจะทำให้การปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ส่วนผลเสียของการปฏิบัติงานในรูปคณะกรรมการนั้น พอสรุปได้ว่า ทำให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น ทำให้งานเกิดความล่าช้า ผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการไม่มีผู้รับผิดชอบชัดเจน อาจทำให้เกิดความขัดแย้ง และอาจเป็นอันตราย เนื่องจากการตัดสินใจปัญหาที่เป็นไปในลักษณะที่พยายามประนีประนอมกันมากกว่าด้วยเหตุผล (คณิต ไชยลังการ, 2546: 12)

สิ่งที่ควรตระหนักในการบริหารงานในรูปแบบของคณะกรรมการนี้ คือการที่คณะกรรมการทุกคนจะต้องรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจน จึงจะทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปคือ ในการทำงานเป็นหมู่คณะที่จะก่อให้เกิดผลดีจนบรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการทำงานนั้นมีสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณา คือ สมาชิกทุกคนในหมู่คณะจะต้องรู้งาน รู้บทบาทหน้าที่ มีความร่วมมือร่วมใจกันทำงาน มีความจริงใจต่อกัน มีการประชุมปรึกษาหารือกันเป็นประจำ มีการกำหนดงาน ทางเลือกของงาน มีการร่วมกันวางแผนและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการประเมินผลงานเพื่อที่จะได้นำมาปรับปรุงพัฒนางานต่อไป

3. ความเป็นมาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความสำคัญที่จะทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมกิจการของสถานศึกษาในฐานะเป็นองค์กรอย่างเป็นทางการในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชน คณะบุคคลที่ทำหน้าที่ในลักษณะดังกล่าวมีมาตั้งแต่อดีต แต่ลักษณะบทบาทหน้าที่ของการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกันไปบ้างในแต่ละช่วงดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543: 8-9)

ในอดีตจนถึงพุทธศักราช 2482 ศูนย์กลางของการศึกษาอยู่ที่ชุมชน มีวัดและบ้านร่วมกัน จัดการศึกษา ไม่มีกฎเกณฑ์ระเบียบที่ชัดเจนแต่เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของสังคมนั้น ๆ

พุทธศักราช 2525 ได้มีการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2525 ได้มีสาระสำคัญในการกำหนดแนวทางการสรรหา คุณสมบัติและบทบาทหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ระเบียบนี้ใช้เป็นเวลา 14 ปี ก็ยกเลิกในเวลาต่อมา

พุทธศักราช 2539 กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้มีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พุทธศักราช 2539 การดำเนินงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เกิดผลสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งความพร้อมในด้านการดำเนินการ การปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในผลงานของตน การให้คำปรึกษาแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาประกอบกับมีกระแสความต้องการให้คณะกรรมการโรงเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น

พุทธศักราช 2540 มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียน พุทธศักราช 2539 ประกอบกับรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้รัฐ ต้องจัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ โดยระบุไว้ในมาตรา 81 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติขึ้นเรียกว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งถือว่าเป็นพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาฉบับแรกที่เกิดขึ้นซึ่งได้เป็นตัวผลักดันและส่งเสริมสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางการศึกษาได้ปฏิรูปการศึกษา โดยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นตัวกำหนดไว้ชัดเจนในหมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษามาตรา 40 กำหนดไว้ว่า จัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาของแต่ละสถานศึกษา

เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542: 39)

4. การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 มีสาระสำคัญดังนี้

“จัดให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละ 7 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ประกอบด้วย

1. ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียน นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

2. ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

3. ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

5. ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

6. ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน” (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543)

ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งกรรมการที่พ้นวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการได้อีก กรรมการมีหน้าที่ที่กำหนดไว้ในระเบียบ ดังนี้ กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้ความ

เห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิชาการของชุมชน และมีส่วนในการพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน แต่งตั้งที่ปรึกษาและหารือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543: 27) คือ บุคคลที่มีความตั้งใจเสียสละและอุทิศตนเพื่อเข้ามาปฏิบัติพัฒนาการศึกษาของชุมชน และท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2543 เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่ง ระดับ ซึ่งมีหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 สอดคล้องกับมาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้ทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามระเบียบนี้ จำเป็นที่จะต้องรับรู้หน้าที่ของตนเอง และรอบรู้ในเรื่องของการจัดการศึกษาพอสมควรเพื่อจะได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพต่อการบริหารโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาวรมีหน้าที่ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543)

1. นโยบายเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ จังหวัด อำเภอ และ

โรงเรียนต่างก็มีนโยบายเป็นของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ 2540: 71-73)

ลักษณะของนโยบายที่ดี

1.1 อยู่บนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล สอดคล้องกับสถานะขององค์กร
ตอบสนองความต้องการได้

1.2 เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม

1.3 ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายตั้งแต่แรก

1.4 มีความทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์

1.5 มีความสอดคล้องกับทุกส่วนขององค์กร

1.6 มีความยืดหยุ่นและคงที่ในบางจุด

สรุปได้ว่า นโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาเป็นเสมือน “เข็มทิศ” ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จ ดังนั้น เพื่อให้แผนพัฒนาสถานศึกษามีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น คณะกรรมการสถานศึกษาต้องศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ เรื่อง การวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสารและแหล่งความรู้ต่างๆ มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาและพิจารณากำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

อุทัย บุญประเสริฐ (2532: 54) กล่าวว่า แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนที่ได้ลงมือทำงานตามงบประมาณที่ได้รับ โดยดึงเอาเฉพาะส่วนวิธีดำเนินการในแผนงานและโครงการต่างๆ ในแผนพัฒนาประจำปี มาประสานให้เหมาะกับเงินงวดตามระบบการงบประมาณและการเงิน ซึ่งผู้บริหารและผู้รับผิดชอบการปฏิบัติสามารถนำไปใช้ได้ทันทีอาจเรียกว่า เป็นแผนการใช้จ่ายเงิน

โครงสร้างของแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน แผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนโดยทั่วไปจะแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง

1. เรื่องทั่วไปของโรงเรียน

2. สรุปแผนและโครงการของโรงเรียน

3. สรุปขบวนการและองค์ประกอบ

4. สรุปขั้นตอนและระยะเวลาการปฏิบัติงาน

5. สรุปงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียน

ส่วนที่สอง

รายละเอียดของงานและโครงการที่โรงเรียนจะจัดทำในส่วนของโครงการนั้นถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งเนื่องจากเป็นส่วนที่กำหนดรายละเอียดของงานซึ่งจะประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

1. หลักการและเหตุผล เป็นการชี้แจงให้ทราบถึงหลักการ โดยทั่วไปที่เกี่ยวกับโครงการนั้น เมื่อนำมาสัมพันธ์กับสภาพปัจจุบันจะทำให้เห็นสภาพของปัญหาที่เกิดขึ้นซึ่งเป็นเหตุผลที่สำคัญในการดำเนินการตามโครงการ

2. ความสำคัญของโครงการเป็นการเรียงลำดับความสำคัญของโครงการในแต่ละแผนงาน

3. วัตถุประสงค์ เป็นการแสดงความต้องการ หรือจุดสุดท้ายของการปฏิบัติงานว่าต้องการอะไร การเขียนวัตถุประสงค์ต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ และเข้าใจง่าย

4. เป้าหมาย เป็นการแสดงความต้องการที่ระบุในเชิงปริมาณ คุณภาพ ลักษณะเฉพาะ และกำกับด้วยเวลา

5. ทรัพยากรที่ต้องการ ได้แก่ ทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์

6. วิธีการและขั้นตอนการดำเนินงานประกอบด้วย 3 ส่วนคือ สารสำคัญของกิจกรรม บอกกิจกรรมที่สำคัญๆ เป็นข้อๆ แผนดำเนินการเป็นแกรนทซ์ชาร์ท โดยระบุกิจกรรมและระยะเวลาในการปฏิบัติงานอย่างละเอียด ผู้รับผิดชอบโครงการให้ระบุชื่อ หรือตำแหน่งผู้รับผิดชอบในการดำเนินงาน

7. แผนการควบคุมกำกับและติดตาม เป็นแผนที่ใช้กำกับ ติดตามและควบคุมการปฏิบัติตามโครงการ จะต้องระบุให้ทราบว่า จะติดตามอย่างไร โดยใครอย่างไร และเมื่อไร

8. แผนการประเมินผล คือผลสัมฤทธิ์ของโครงการซึ่งจะกล่าวถึงวิธีการประเมินผล ปัญหาและอุปสรรค ซึ่งจะเป็นการประเมินในขณะที่ปฏิบัติและเสร็จสิ้นโครงการแล้ว

กระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2526: 42) ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานในแต่ละชั้นของกระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปีไว้ดังนี้

1. ขั้นตอนเตรียมการวางแผน งานที่จะทำในขั้นนี้ คือ

1.1 ประชุมคณะวางแผนเพื่อจัดทำแผน กำหนดแนวทางนโยบายร่วมกันและแบ่งหน้าที่กันทำ

1.2 พิจารณาแนวทาง และกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายเพื่อหาวิธีการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

1.3 พิจารณาเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนดทางเลือกจัดลำดับความสำคัญ

1.4 เตรียมข้อมูลที่จำเป็นและรายละเอียดต่าง ๆ จากผลการประเมิน แผนที่ผ่านมา

1.5 เตรียมบุคลากรเพื่อทำหน้าที่วางแผน โดยอ่านรายละเอียดหรือฝึกอบรม

1.6 เตรียมทบทวนภารกิจและเตรียมสรุปผล การดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อนำมาใช้

วางแผน

2. ชั้นวางแผน งานที่จะทำในขั้นนี้ คือ

2.1 ประชุมคณะวางแผนเพื่อการวางแผนและจัดทำแผน

2.2 สืบค้น วิเคราะห์ข้อมูลที่จำเป็น

2.3 วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ในแต่ละโครงการ

2.4 จัดทำแผนงาน และโครงการจะต้องมีความสัมพันธ์สอดคล้องกันกับ

วัตถุประสงค์

2.5 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงการและแผนงาน/ โครงการ

2.6 จัดลำดับความสำคัญของโครงการและเตรียมจัดสรรงบประมาณ

2.7 กำหนดให้มีการควบคุม ติดตาม ประเมินผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. ชั้นปฏิบัติตามแผน งานที่จะทำในขั้นนี้ คือ

3.1 เสนอแผนต่อคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

3.2 เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ควรเตรียมบุคลากร ทรัพยากรต่าง ๆ จัดกระบวนการ

บริหารงาน จัดสรรทรัพยากร มอบหมายงาน แบ่งงาน จัดทำคู่มือปฏิบัติงานและปฏิทินปฏิบัติงาน

3.3 ปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ โดยได้รับการอำนวยความสะดวกในการ

ปฏิบัติงานตามแผน

3.4 ควรมีการรายงานความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน

3.5 ปรับปรุงประสิทธิภาพดำเนินงานตามสมควรในการปฏิบัติงานเมื่อมีปัญหาและ

อุปสรรคควรดำเนินการแก้ไข

4. ชั้นการติดตามผล และประเมินผลงานที่จะทำในขั้นนี้ คือ

4.1 มีการกำหนดแผนควบคุมงาน

4.2 มีการติดตามและตรวจสอบอยู่เสมอในระหว่างปฏิบัติหรือจบในแต่ละขั้นตอน

4.3 มีการประเมินผลการปฏิบัติงานระหว่างปฏิบัติและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

4.4 จัดให้มีระบบการรายงานเพื่อแสดงความคืบหน้าของโครงการ

4.5 มีการปรับปรุงแผนกรณีมีความจำเป็น

4.6 มีการสรุปผลการปฏิบัติงานในรอบปี

สรุปได้ว่าก่อนสิ้นปีงบประมาณ สถานศึกษาจะนำนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานในปีงบประมาณต่อไป ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าว จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการจากสถานศึกษาก่อน คณะกรรมการจากสถานศึกษาจะมีหน้าที่ ศึกษา นโยบาย แผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา พิจารณาเห็นชอบแต่งตั้ง อนุกรรมการเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีพร้อมทั้งให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาและกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา

3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

การจัดทำสาระของหลักสูตรระดับสถานศึกษาผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543: 50)

3.1 ชั้นวางแผน

3.1.1 ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์สิ่งต่อไปนี้

- 1) กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) เอกสารประกอบหลักสูตร
- 3) ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น
- 4) สภาพของสถานศึกษา
- 5) ทิศทางของการพัฒนาในอนาคต/สภาพที่คาดหวัง
- 6) ผลการปฏิบัติงานในปีที่ผ่านมา
- 7) ธรรมเนียมโรงเรียน

3.1.2 พิจารณาภาพรวมกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะจัดทำหลักสูตรว่าอยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ใด และอยู่ในช่วงชั้นใด

3.1.3 วิเคราะห์มาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้และตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จในแต่ละปี/ ภาคเรียนของช่วงที่จัดทำหลักสูตร โดยนำข้อมูลจากข้อ 1.1 มาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณาด้วย

3.2 การจัดหลักสูตรรายปี/รายภาคเรียน

การจัดทำหลักสูตรของแต่ละช่วงชั้นเรียนในแต่ละปีนั้นสถานศึกษาสามารถที่จะยืดหยุ่นของเวลาเรียนในแต่ละปีได้ ทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนของทั้ง 3 ปี ในแต่ละช่วงชั้นแล้วจะต้องเป็นไปตามโครงสร้างของหลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวิเคราะห์เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน โดยนำมาตราฐาน ซึ่งได้แก่มาตรฐานด้านความรู้ มาตรฐานด้านทักษะ/กระบวนการ มาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม รวมทั้งตัวบ่งชี้สภาพความสำเร็จของมาตรฐานในดังกล่าว ในแต่ละช่วงชั้นนั้นมาพิจารณาภาพรวมทั้งหมดก่อนว่าในแต่ละปีการศึกษาจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ใดบ้าง

3.3 การประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา

ขั้นตอนนี้เป็นการดำเนินการเพื่อต้องการทราบว่าหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด สถานศึกษาจะต้องจัดคณะกรรมการการประเมินหลักสูตรของสถานศึกษา โดยการประเมินให้ครอบคลุมทั้งปัจจัย กระบวนการใช้หลักสูตร และคุณภาพของผู้เรียนที่จบในแต่ละช่วงชั้นว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

สรุปได้ว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่จัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ คณะกรรมการสถานศึกษาจะช่วยเสนอแนะความต้องการของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี และนำเสนอให้สถานศึกษาไว้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำสาระหลักสูตร พิจารณาให้ความเห็นชอบในสาระหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำ ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาได้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 กำกับและติดตาม การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

การติดตาม (Monitoring) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543: 53) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง กระบวนการศึกษาการดำเนินงานผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของงาน/โครงการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามนโยบายและแผนในแต่ละปี เปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง โครงการให้สอดคล้องกับแผนที่กำหนด การติดตาม และการกำกับงาน โครงการในการบริหารโครงการให้มีประสิทธิภาพนั้น การติดตามและการกำกับงานของโครงการมีหน้าที่ที่สำคัญมาก ทั้งนี้เพราะการติดตามและกำกับจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ใน

การควบคุมให้การดำเนินงานของโครงการในช่วงระยะต่างๆ ไม่แปรผัน ล่าช้า หรือผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ช่วยให้ผู้บริหารโครงการได้ข้อมูลที่จำเป็นสามารถค้นหาข้อบกพร่อง

ในการปฏิบัติงานและเลือกวิธีการดำเนินงานที่แก้ปัญหาเหล่านั้นได้ดี นอกจากนี้ยังช่วยให้สามารถปรับงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ช่วยให้สามารถควบคุมโครงการให้เป็นไปในทิศทางที่ได้กำหนดไว้รวมทั้งสามารถปรับปรุงสมรรถภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานได้อีกด้วย

สรุปได้ว่าการกำกับและติดตามเป็นกิจกรรมหรือกระบวนการควบคุมงานของงานเพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ผลตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การติดตามเป็นการรวบรวมข้อมูลในระหว่างปฏิบัติงาน เพื่อทราบถึงการดำเนินงาน ความก้าวหน้าของงาน และการนำไปแก้ไขปัญหที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติ โดยข้อมูลส่วนนี้อาจจะนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นสารสนเทศการดำเนินการได้ดีหรือไม่เพียงใดผลรวมเป็นอย่างไร

3.5 ส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพได้มาตรฐาน

การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นภารกิจหลักอันหนึ่งในการจัดการศึกษาของสำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเพื่อให้เด็กไทยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ด้านร่างกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นและประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานจัดการศึกษา ในพื้นที่เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญสูงสุดที่จะสร้างโอกาสให้แก่เด็ก จึงต้องดำเนินการอย่างจริงจังในเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้เด็กวัยการศึกษาภาคบังคับในเขตบริการทุกคนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐาน แนวทางการดำเนินการควรปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2543: 58) ดังนี้

3.5.1 ศึกษากฎหมาย ระเบียบ และกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้ดำเนินการอย่างถูกต้อง และทั่วถึงเด็ก ๆ ทุกคน

3.5.2 โรงเรียนจัดทำเขตบริการจัดการศึกษาที่ชัดเจน รวมทั้งมูลของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่ให้บริการจัดการศึกษาในเขตบริการ เพื่อให้การบริการไม่ซ้ำซ้อนในการเปิดโอกาสแก่เด็กให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงทุกคน ตามสภาพความเหมาะสมและความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5.3 สัมมะโนประชากรเด็กวัยการศึกษาภาคบังคับ ที่อยู่ในเขตบริการของโรงเรียนเพื่อเป็นข้อมูลในการเกณฑ์เด็กและเตรียมแผนรองรับการจัดการศึกษาให้แก่เด็กในวัยนี้

และวางแผนพัฒนา ในอนาคตรวมทั้งประสานความเข้าใจกับผู้ปกครองในการเตรียมเด็กเข้าเรียน ทั้งนี้จะต้องสำมะโนและเก็บข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล สภาพครอบครัวและความเป็นอยู่ให้ครอบคลุมเด็ก ๆ ทุกคน ทั้งเด็กที่มีหรือไม่มีหลักฐานตามทะเบียนราษฎร เด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย พิการ ด้อยโอกาส หรือติดตามผู้ปกครองมาทำงานในพื้นที่

3.5.4 คำเนินการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน ดังนี้

- 1) ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองส่งเด็กที่อยู่ในพื้นที่บริการของโรงเรียน
เข้าเรียน
- 2) ตรวจสอบการเข้าเรียนของเด็กตามข้อมูลที่สำมะโนไว้และติดตามเด็ก
ที่ยังไม่มารับการศึกษา
- 3) ประสานความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นเพื่อสอดส่อง
ดูแลเด็ก ในเขตบริการที่ไม่ได้เข้าเรียน หรือเรียนยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อช่วยให้ได้รับ
การศึกษาต่อ
- 4) ประสานงานกับหน่วยงานที่จัดการศึกษาในท้องถิ่น ในการจัด
การศึกษาให้แก่เด็กตามสภาพความเหมาะสม เช่น การศึกษานอกระบบ โรงเรียนพระปริยัติธรรม
ของกรมการศาสนา
- 5) พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้
เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ให้เด็กเข้าเรียน
อย่างมีความสุข เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษา เมื่อจบแล้วสามารถดำรงชีพอยู่ใน
ท้องถิ่นหรือเรียนต่อในระดับสูงขึ้น ไปตามสถานภาพ
- 6) ช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา พิการ ด้อยโอกาส ให้ได้เรียนอย่างเหมาะสม
ต่อเนื่อง และพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยจัดงบประมาณสนับสนุน ช่วยเหลือตามสถานภาพตาม
สภาพปัญหา และระดมทรัพยากรจากภาคเอกชน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนแนะแนวให้เด็ก
ทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น

ในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียนนั้น สิ่งที่กรรมการสถานศึกษาต้องตระหนักมี

3 ประการ

- 1) จัดระบบข้อมูลที่ชัดเจน
- 2) การเกณฑ์เด็กเข้าเรียนเป็น ไปเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และพัฒนาเต็ม
ศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กอาจจะเกิดขึ้นนอกห้องเรียนก็ได้ แต่ต้องเรียนรู้ต้องมีระบบ นั่นคือ ครู
ต้องมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสมเด็กทุกคน

3) การสร้างความตระหนักในความสำคัญของการศึกษาแก่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชน จะทำให้โรงเรียนมีกำลังเสริม หน่วยงานสนับสนุนที่จะช่วยเหลือ ในการเกณฑ์เด็กเข้าเรียน

สรุปได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นบุคคลที่อยู่ใน ท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองของนักเรียน รู้สภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นเป็น อย่างดี สามารถร่วมกับสถานศึกษากำหนด แนวทางที่จะทำให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง และได้เรียนอย่างมีคุณภาพ

3.6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มี ความสามารถพิเศษ ให้ได้นับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 10 ได้กล่าวไว้ ว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องจัดให้ทุกคนเสมอภาคกัน และต้องจัดให้บุคคลที่มีความ บกพร่องทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือมีร่างกายพิการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ พร้อมทั้งบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ โดยคำนึงความสามารถของ บุคคลนั้นด้วย

ในการดำเนินการจัดการศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึง ต้องมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิเด็กโดยเฉพาะปฏิญญาเพื่อเด็กซึ่งกำหนดขึ้นจากความตระหนักว่า เด็ก เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและจะเป็นผู้สืบทอดความเป็นชาติในอนาคต เด็กไทยควรได้รับการ พัฒนาให้เต็มศักยภาพได้รับสิทธิขั้นพื้นฐาน และการคุ้มครองให้พ้นจากการถูกเอาเปรียบของ บุคคลและสังคม ในการกำหนดปฏิญญาเพื่อเด็กนั้นเด็กได้คำนึงถึงความต้องการพื้นฐานของเด็ก เด็กทุกคนรวมทั้งเด็กที่ด้อยโอกาส เช่น เด็กพิการ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กถูกทารุณกรรม เด็กที่ถูกให้แรงงานอย่างผิดกฎหมายและโสเภณีเด็กเป็นต้น จะต้องได้รับการคุ้มครองและพัฒนา ปฏิญญาเพื่อเด็กได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาเด็กและพันธกรณีของรัฐ สถาบันสังคมองค์กร ธุรกิจและสื่อมวลชน

สรุปได้ว่าสิทธิและความเสมอภาคในการที่เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เด็กทุกคนจะต้องได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ คณะกรรมการมีส่วนช่วยสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา

3.7 เสนอแนวทางและระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ด้านการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกด้านของโรงเรียน ที่ครอบคลุมการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ รวมถึงการอบรมให้นักเรียน มีคุณธรรมและการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดีต่อไป (อมรา นิสะโสกะ 2539: 15)

การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนา คุณภาพการศึกษา อันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา (กมล ภูประเสริฐ 2544: 6)

ด้านการบริหารงบประมาณ ได้ให้ความหมายของคำว่างบประมาณไว้ว่า งบประมาณ หมายถึง จำนวนเงินที่ประมาณว่าจะได้รับ (รายรับ) และจะใช้จ่าย (รายจ่าย) เพื่อการ ต่าง ๆ ภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง (รุ่ง แก้วแดง 2543: 23)

ด้านการบริหารงานบุคคล (เสนาะ ดิยาวี 2532: 10) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารงานบุคคล คือการจัดระเบียบและดูแลบุคคลให้ทำงาน เพื่อให้บุคคลใช้ประโยชน์และ ความรู้ความสามารถของแต่ละคนให้มากที่สุด ให้มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงสุด อันเป็นผล ทำให้องค์การอยู่ในฐานะได้เปรียบทางการแข่งขันและได้รับผลมากที่สุด

สรุปได้ว่าแนวทางในการบริหารทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่จะ นำไปสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การเสนอแนะ แนวทางในการบริหารและจัดการ ในด้านงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา ร่วมเป็นคณะทำงาน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้การบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3.8 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนเป็นวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาการของนักเรียนทุกวัย รวมทั้งสืบสานจารีต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 58 ได้กล่าวไว้ ว่า จัดให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับของบุคคลใน ท้องถิ่นจึงเป็นผู้ที่มีส่วนช่วยระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น เข้ามาร่วม จัดหางบประมาณและ การพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี (สำนักการประถมศึกษา แห่งชาติ 2543: 84)

สรุปได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนที่จะเข้ามาช่วยเสริมสร้างการพัฒนา ของนักเรียนได้ในหลาย ๆ ด้าน เช่น กำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและ

ภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมการใช้วิทยาการภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น และสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานประเพณี ศิลปะ และวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ

3.9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและท้องถิ่น

ประยูร เข้มทอง (2541: 14) ได้ให้ความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนไว้ว่า หมายถึง บทบาทการบริหารโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชุมชนนับแต่การวางแผน การติดต่อประสานงาน การเผยแพร่ข่าวสาร การให้ความร่วมมือช่วยเหลือตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรซึ่งกันและกันโดยมุ่งสร้างสรรค์ก่อให้เกิดประโยชน์ด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและชุมชน และจากการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ 2542: บทคัดย่อ) พบว่า ในโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาค่อนข้างชัดเจน แต่บางกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมน้อยและไม่ชัดเจน

สรุปได้ว่าคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ที่จะเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และเข้ามาช่วยในการสร้างความเข้าใจสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี จึงควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียนและช่วยโรงเรียนสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

3.10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 48 ได้กล่าวได้ว่า ให้หน่วยงานต้นสังกัดต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้แทนของชุมชนการควรมีส่วนร่วมในพิจารณาเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอีกหน้าที่หนึ่งในหลาย ๆ ด้าน เช่น การเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนและเสนอแนะและแก้ไขจุดบกพร่องของการดำเนินงานของโรงเรียน

3.11 แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบ ตามที่เห็นสมควร

3.12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ละสถานศึกษามีสิทธิที่จะแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อมาร่วมกันในการพัฒนาสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพิจารณาหรือแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ พร้อมทั้งเสนอแนะพิจารณาที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาได้นำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

ประจักษ์ อุราศรี (2524) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประชาบาล สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติหน้าที่ทั้ง 2 ด้านของกรรมการศึกษา ได้แก่ ด้านการรับปรึกษาหารือในการจัดการศึกษาและด้านช่วยเหลือนายอำเภอเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประชานาถนั้น มีการปฏิบัติเป็นบางครั้งหรือปฏิบัติน้อยมาก และเมื่อนำการปฏิบัติในทั้ง 2 ด้านมาเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า ไม่แตกต่างกันแม้ว่ากรรมการการศึกษาจะมีอายุระดับการศึกษา และฐานะทางสังคมต่างกัน

ไพศาล อินทับทัน (2527) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ตามทัศนะของ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี ผลการศึกษา พบว่า บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรีมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย โดยบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่าคณะกรรมการการศึกษาและผู้บริหารโรงเรียนต้องการให้คณะกรรมการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ในด้านการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหาร และด้านการให้การสนับสนุนกิจการโดยทั่วไปของโรงเรียน

ประไพ สุนทรมัจฉะ (2536) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาโดยตำแหน่งและคณะกรรมการศึกษาโดยการแต่งตั้งทั้ง 4 ด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการประสานงานในชุมชน ด้านการให้การช่วยเหลือสนับสนุน ด้านแต่งตั้งคณะกรรมการ

และด้านให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะ และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานของ คณะกรรมการศึกษาโดยตำแหน่งและคณะกรรมการศึกษาโดยการแต่งตั้งนั้นไม่แตกต่างกัน

ชาญยุทธ แสงมณี (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุตรธานี ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาใน หน้าที่ที่ปฏิบัติจริงมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนปัญหาการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ส่วนที่เป็นปัญหาที่มี ความถี่สูงและรองลงมาคือ ชาวบ้านส่วนมากยากจนจึงช่วยโรงเรียนได้น้อยและกรรมการศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งประกอบอาชีพของตนจึงปฏิบัติหน้าที่ไม่เต็มที่ตามลำดับ

วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัย พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาอยู่ในระดับมากและมีปัญหาน้อยทั้งในด้านปัจจัยนำเข้าและผลผลิต โดยปัญหาที่พบ คือ การไม่ทราบและไม่เข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของตนในการบริหารโรงเรียน และไม่ ทราบเรื่องปัญหาของโรงเรียนและนโยบายใหม่ ๆ จึงเสนอให้มีการจัดการประชุมอบรมเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่และความเคลื่อนไหวทางการศึกษา นอกจากนี้ยังเสนอให้ชุมชนเลือกคณะกรรมการ ศึกษาเอง

สนอง เครื่องมาก (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนในชุมชนส่วน น้อยเท่านั้นที่มีโอกาสเลือกคณะกรรมการศึกษาเอง โดยส่วนมากครูจะเป็นผู้เลือกเอง และ คณะกรรมการศึกษาขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน เนื่องจากโรงเรียนส่วนมาก ไม่ได้จัดการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ของคณะกรรมการศึกษาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า คณะกรรมการศึกษามีภารกิจส่วนตัวและมีภาระงานมาก จึงทำให้มีเวลาให้โรงเรียนน้อยลง

อนุพันธ์ โสมมีชัย (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู ผลการวิจัยพบว่า ความคาดหวังให้มีการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาด้าน การร่วมกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน และด้านการให้ความเห็นชอบของแผนปฏิบัติ การโรงเรียนมีความคาดหวังในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ “มาก”

ประจวบ สือประสาร (2542) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตการศึกษา 1 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้แทนครู เป็นผู้มีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างดี เนื่องจากปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประดิษฐ์ เปลวเฟื่อง (2539) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนและมีความเห็นว่า หากรัฐให้ความสำคัญกับประชาชนให้มีโอกาส เข้ามาร่วมคิด ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินการ สนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน กล้า ที่จะเข้ามาให้การเสนอแนะความต้องการ จากการทำโรงเรียนเปิดให้ประชาชน เข้ามาเป็นกรรมการ ร่วมบริหารแผนงาน โครงการตามโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกระทรวงศึกษาธิการ จะเห็นว่า โรงเรียนและประชาชนเข้ากันได้ดี และสนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โรงเรียนมีการพัฒนา มากขึ้น

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) ได้วิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในโรงเรียนมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมกัน ในการจัดการศึกษาก่อนข้างชัดเจน แต่บางกิจกรรมกระบวนการมีส่วนร่วมมีน้อยและไม่ชัดเจน

สุทัศน์ วัฒนสุทธิ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พิชญโลก ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอยู่ในระดับ มาก และกรรมการศึกษามีอิสระในการแสดงความคิดเห็นในการประชุม บรรยากาศของการ ประชุมเป็นแบบประชาธิปไตย นอกจากนี้ยังพบว่า กรรมการมีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การจัดการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ

วรวิทย์ สิทธิโสภณ (2545) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตาม หน้าที่ของคณะกรรมการ โดยภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยด้านที่มีการ ปฏิบัติงานสูงสุดได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษา และ ปัญหาการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติงานในระดับน้อย โดยด้านที่มี ปัญหาน้อยสุดได้แก่ ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและชุมชน

เสนอ เถาว์ชาติ (2546) ได้ทำการวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดภูเก็ต พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมใน ระดับมากทุกบทบาท โดยบทบาทการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีระดับสูงกว่าทุกบทบาท เพศชายมี ส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง และการศึกษาระดับปริญญาโทมีส่วนร่วมสูงกว่าทุกระดับ

เสรี ปานเงิน (2545) ได้ศึกษาบทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า สภาพบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามบทบาทหน้าที่ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ในสถานศึกษาขนาดใหญ่และขนาดเล็กมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

สุรพัศ ชาดิธรรมรักษา (2547) ได้ทำการวิจัย บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาในการบริหาร พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษา ไม่มีเวลา และความรู้เกี่ยวกับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผน

ชาติ กันสุข และคณะ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่องการรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการรับรู้การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาสูงสุด ได้แก่ ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน/ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และต่ำสุด ได้แก่ ศึกษาและทำความเข้าใจในความมุ่งหมายหลักการของการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การรับรู้การให้ความเห็นชอบของแผนปฏิบัติการประจำปีของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ในภาพรวมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีระดับการรับรู้การให้ความเห็นชอบของแผนปฏิบัติการประจำปีสูงสุด ได้แก่ ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และต่ำสุด ได้แก่ พิจารณาถึงความเป็นไปได้และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการ หรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกิจกรรม/งาน/โครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดลำดับขั้นตอนวิธีการดำเนินการศึกษา ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดเทศบาลในจังหวัดตากปีการศึกษา 2550 ทั้งหมด 8 โรงเรียน จำนวน 120 คน ดังรายละเอียดในตาราง

โรงเรียน	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้แทน ครู	ผู้แทน องค์กร ชุมชน	ผู้แทนองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น	ผู้แทน ศิษย์เก่า	ผู้ทรง คุณวุฒิ	ผู้บริหาร สถาน ศึกษา	รวม
เพชรวิทย์	2	2	2	2	2	4	1	15
สายประทีป	2	2	2	2	2	4	1	15
ชัยชนะวิทย์	2	2	2	2	2	4	1	15
รัตนวิทย์	2	2	2	2	2	4	1	15
บุญญาวาส	2	2	2	2	2	4	1	15
มณีไพโรจน์	2	2	2	2	2	4	1	15
ชุมพลคีรี	2	2	2	2	2	4	1	15
คอนแก้ว	2	2	2	2	2	4	1	15
รวม	16	16	16	16	16	32	8	120

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ เพศอายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับของสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับจำนวน 60 ข้อ ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ แบ่งเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับ 5 หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติมาก
ระดับ 3 หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2 วิธีสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือผู้วิจัย ได้ดำเนินขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

2.2.2 สร้างแบบสอบถามที่จะใช้เก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามของทรงพล ฐานวิสัย (2544) เสรี ปานเงิน (2545) วรวิทย์ สิทธิโสภณ (2545) เสนอ เถาว์ชาติ (2546) และสุรพัศ ชาดิธรรมรักษา (2547) มาพัฒนาให้เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษา

2.2.3 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ เพื่อขอคำชี้แนะ ตรวจสอบ และแก้ไขให้เหมาะสม

2.2.4 เสนอชื่อ และตำแหน่ง ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือจำนวน 3 ท่าน ต่ออาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ

2.2.5 ส่งแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.6 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อขอความเห็นชอบแล้วนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปขอความร่วมมือจากเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน เพื่อส่งแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาทุกคนตอบ

3.2 รวบรวมแบบสอบถาม จากเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง

3.3 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 120 ชุด จากจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 แล้วนำแบบสอบถามไปตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ ปรากฏว่ามีเพียง 2 ชุดเท่านั้น ที่ตอบแบบสอบถามมาชุดละ 59 ข้อ จากจำนวน 60 ข้อ คือ ข้อที่ 17 และ 49 นอกนั้นทุกฉบับมีความถูกต้องและสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วจัดระเบียบข้อมูล โดยการแบ่งออกเป็น 7 กลุ่ม ตามการแบ่งกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติพื้นฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์มาตรฐาน ซึ่งใช้ค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเสนอเป็นตารางความถี่ และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้การหาค่า (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) เป็นรายบทและรายข้อ ซึ่งใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ โดยพิจารณาจากระดับคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้

- 4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามหน้าที่มากที่สุด
3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามหน้าที่มาก
2.50 - 3.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามหน้าที่ปานกลาง
1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามหน้าที่น้อย
1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามหน้าที่น้อยมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มของกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (μ)
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็นลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 ระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด 120 คน ตอบแบบสอบถามจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 4.1 ซึ่งพบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศชายร้อยละ 65.83 เป็นเพศหญิงร้อยละ 34.17 อายุโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 43.33 กลุ่มอายุที่น้อยที่สุดคือ 20-30 ปี ร้อยละ 2.50 ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 44.17 และไม่มีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาเอก กลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 26.67 ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สถานภาพ		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	79	65.83
	หญิง	41	34.17
อายุ	20-30 ปี	3	2.50
	31-40 ปี	18	15.00
	41-50 ปี	52	43.33
	51-60 ปี	32	26.67
	61 ปีขึ้นไป	15	12.50
ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด			
	ประถมศึกษา	16	13.33
	มัธยมศึกษา	22	18.33
	อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	15	12.50
	ปริญญาตรี	53	44.17
	ปริญญาโท	14	11.67
กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน			
	ผู้แทนผู้ประกอบการ	16	13.33
	ผู้แทนครู	16	13.33
	ผู้แทนองค์กรชุมชน	16	13.33
	ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	16	13.33
	ผู้แทนศิษย์เก่า	16	13.33
	ผู้ทรงคุณวุฒิ	32	26.67
	ผู้บริหาร	8	6.67
รวม		120	100

ตอนที่ 2 สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 นำเสนอสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ (1) ภาพรวมของระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกรายละเอียดตามกิจกรรมในแต่ละบทบาท

2.1 ภาพรวมของระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยภาพรวม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก มีสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 12 บทบาทในระดับมาก เมื่อพิจารณารายบทบาทพบว่า บทบาทที่ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น มีระดับการปฏิบัติงานมากกว่าบทบาทอื่น และบทบาทที่ 11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร มีระดับการปฏิบัติงานน้อยกว่าบทบาทอื่น ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติงาน	อันดับ
1. การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.68	0.69	มาก	6
2. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	3.61	0.76	มาก	9
3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	3.63	0.71	มาก	7

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติงาน	อันดับ
4. การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	3.86	0.65	มาก	2
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง	3.79	0.66	มาก	3
6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ	3.59	0.67	มาก	11
7. การเสนอแนวทางและระดับการปฏิบัติในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	3.62	0.72	มาก	8
8. การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ	3.79	0.66	มาก	3
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	3.90	0.67	มาก	1
10. การให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน	3.60	0.70	มาก	10

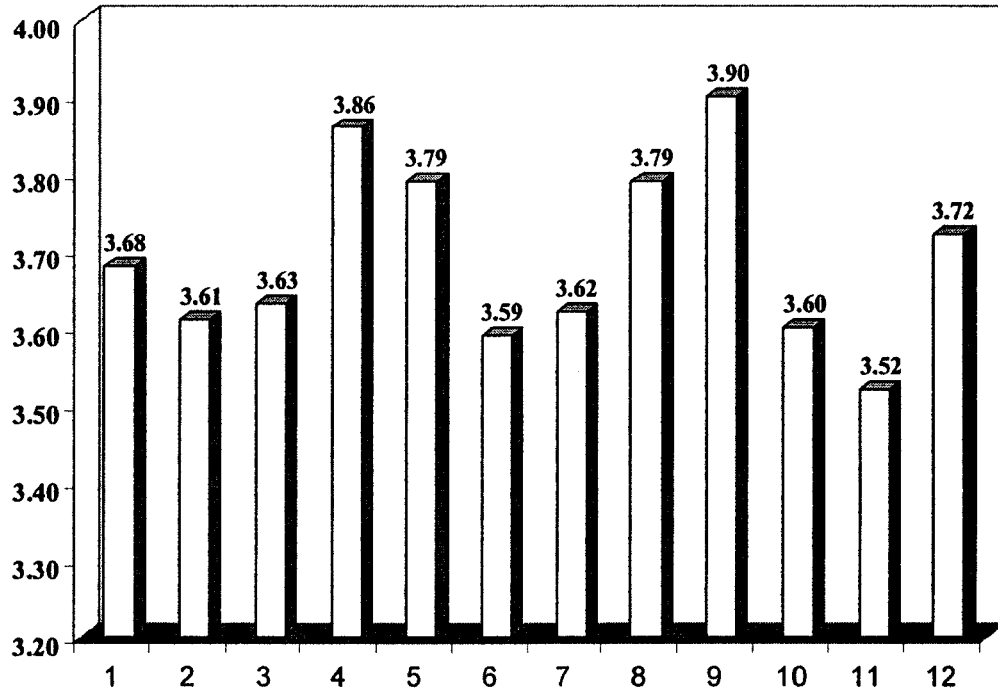
ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	μ	σ	ระดับการปฏิบัติงาน	อันดับ
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษา และ หรือ คณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร	3.52	0.82	มาก	12
12. การปฏิบัติกรอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา	3.72	0.71	มาก	5
รวม	3.69	0.70	มาก	

จากข้อมูลในตารางที่ 4.2 สามารถแสดงได้ด้วยภาพที่ 4.1 ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่าสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทบาทที่ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ($\mu=3.90$) รองลงมาคือ บทบาทที่ 4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ($\mu=3.86$) บทบาท ที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ($\mu=3.79$) บทบาทที่ 8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ ($\mu=3.79$) บทบาทที่ 12 การปฏิบัติกรอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา ($\mu=3.72$) บทบาทที่ 1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ($\mu=3.68$) บทบาทที่ 3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ($\mu=3.63$) บทบาทที่ 7 การเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา ($\mu=3.62$) บทบาทที่ 2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา ($\mu=3.61$) บทบาทที่ 10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน ($\mu=3.60$) บทบาทที่ 6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ($\mu=3.59$) และบทบาทที่ 11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร ($\mu=3.52$) ตามลำดับ

การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 12 บทบาท

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

บทบาท

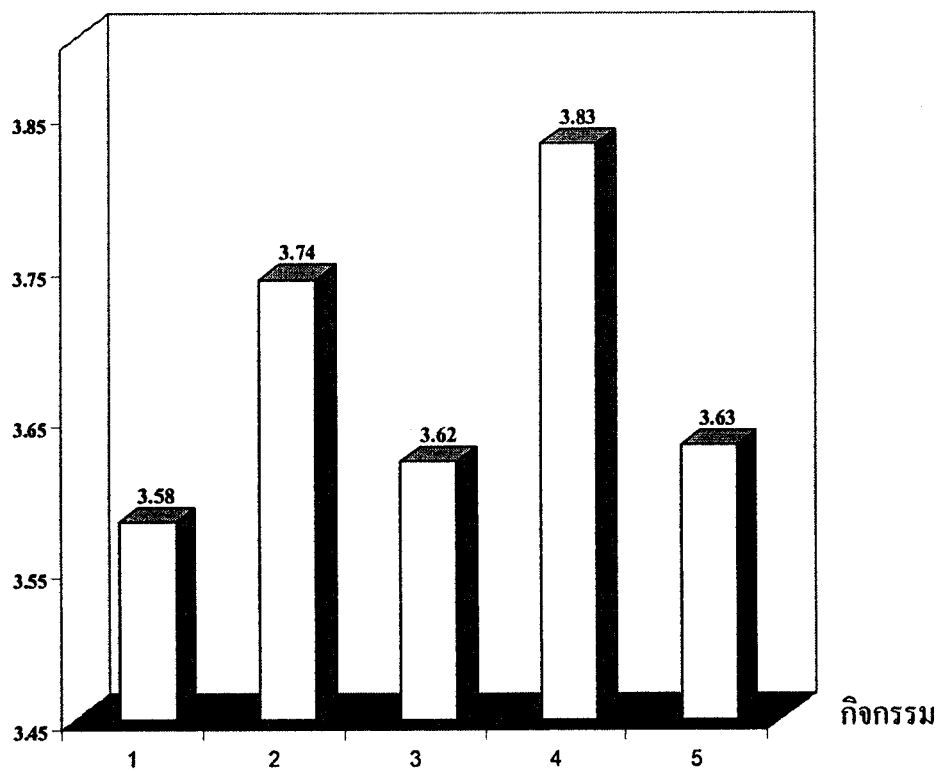
ภาพที่ 4.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ทั้ง 12 บทบาท

2.2 ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ในแต่ละบทบาท

2.2.1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

ภาพที่ 4.2 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 1 ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณาเรียงกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 4 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.83$) และกิจกรรมที่ 1 ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดทำธรรมนูญของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.58$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.2

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

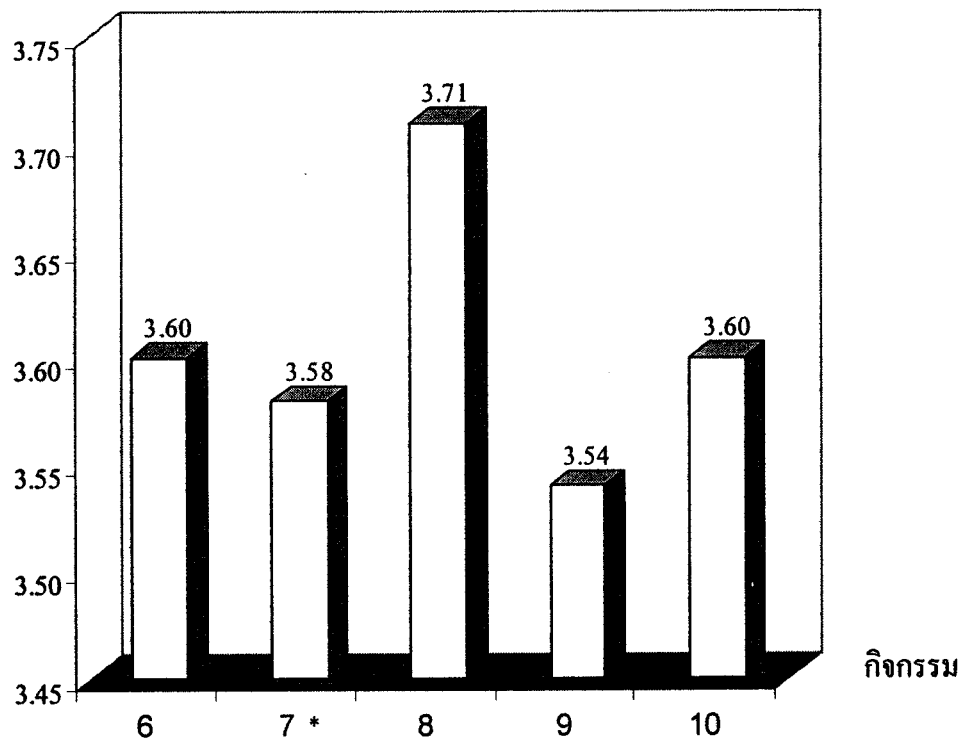

ภาพที่ 4.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกำหนดนโยบายและแผนการศึกษา

2.2.2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ภาพที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 2 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.71$) และกิจกรรมที่ 7 แสดงความคิดเห็นในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.58$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.3

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

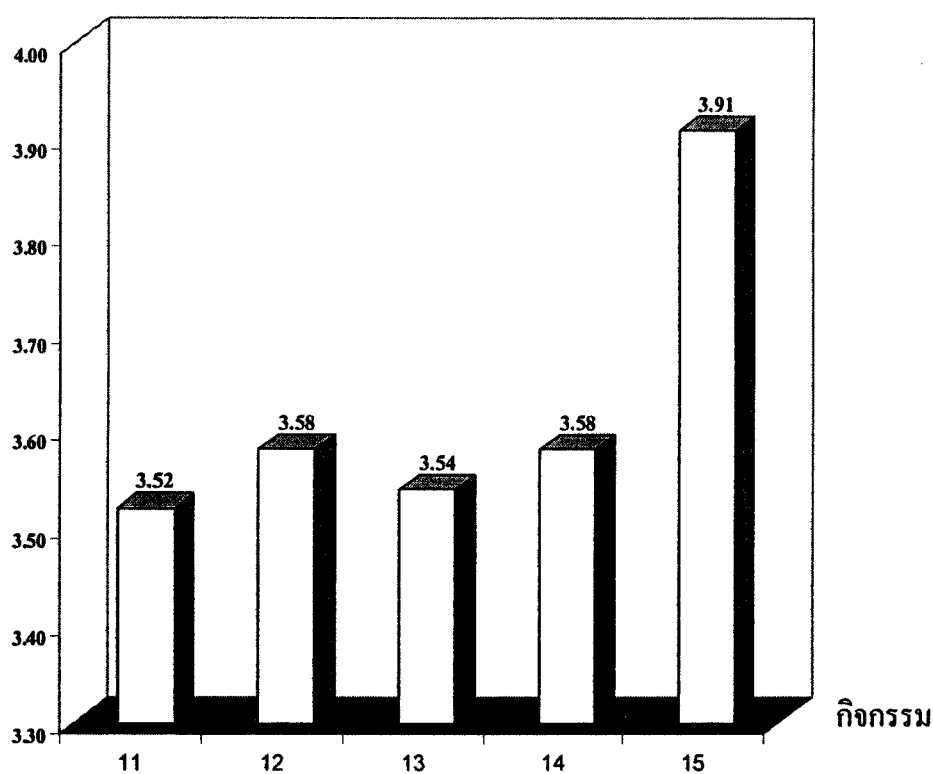
* n = 119

ภาพที่ 4.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2.2.3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

ภาพที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 3 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 15 ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.91$) และกิจกรรมที่ 11 ศึกษาหลักการจุดหมายโครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.52$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.4

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

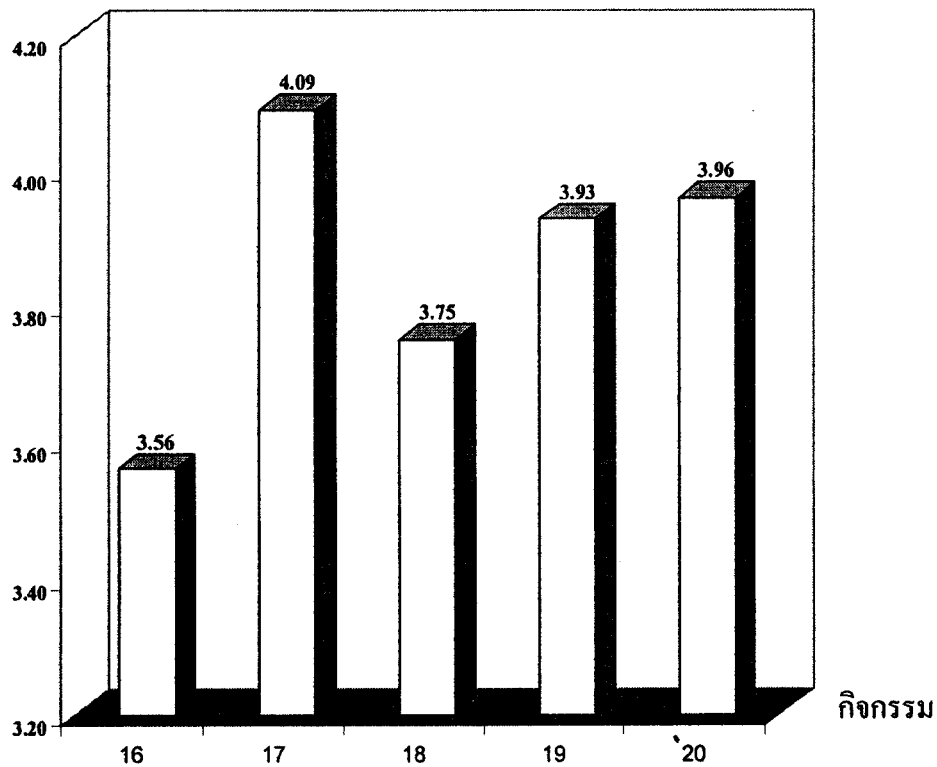

ภาพที่ 4.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

2.2.4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา

ภาพที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 4 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 17 เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.09$) และกิจกรรมที่ 16 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานและปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.56$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.5

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

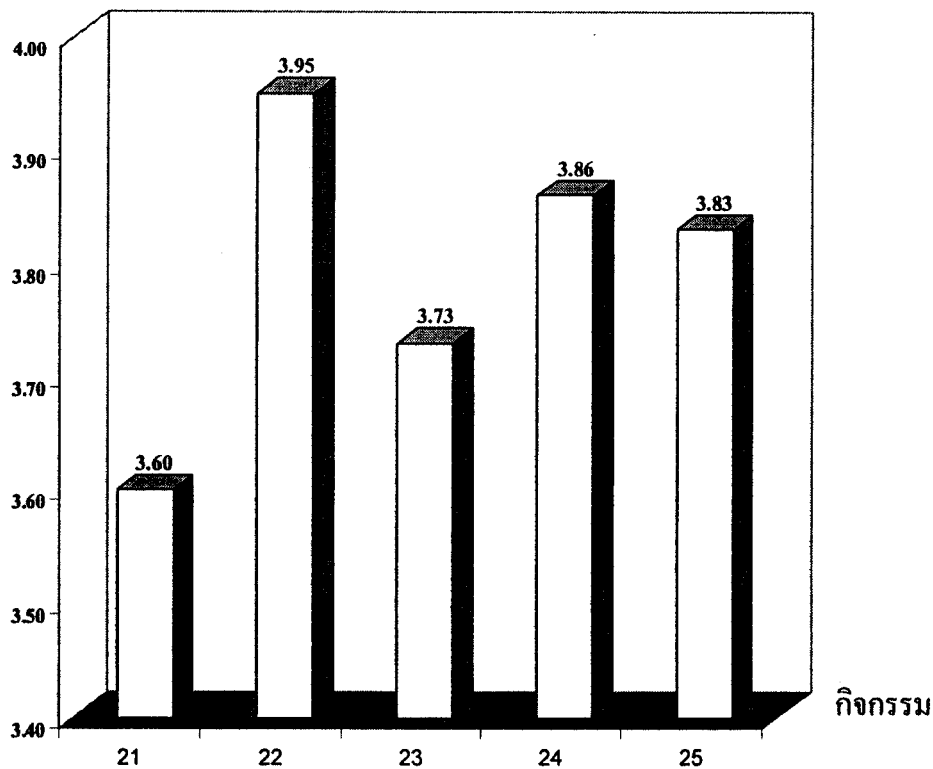

ภาพที่ 4.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

2.2.5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษา ขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

ภาพที่ 4.6 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 5 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณาเรียงกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 22 ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครองนักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.95$) และกิจกรรมที่ 21 มีส่วนร่วมและสนับสนุนการดำเนินการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.60$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.6

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

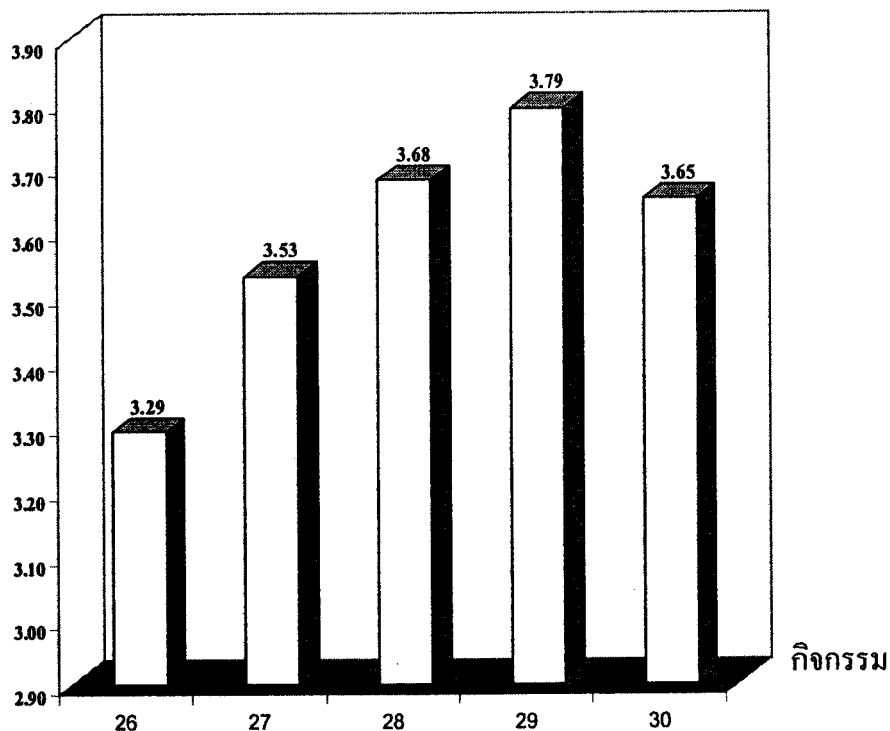

ภาพที่ 4.6 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

2.2.6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

ภาพที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 6 ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 26 ศึกษาข้อมูลเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษในท้องถิ่น เพื่อเสนอข้อมูลให้กับสถานศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ ปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.29$) ส่วนกิจกรรมอื่น มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับ มาก โดยกิจกรรมที่ 29 มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.79$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.7

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

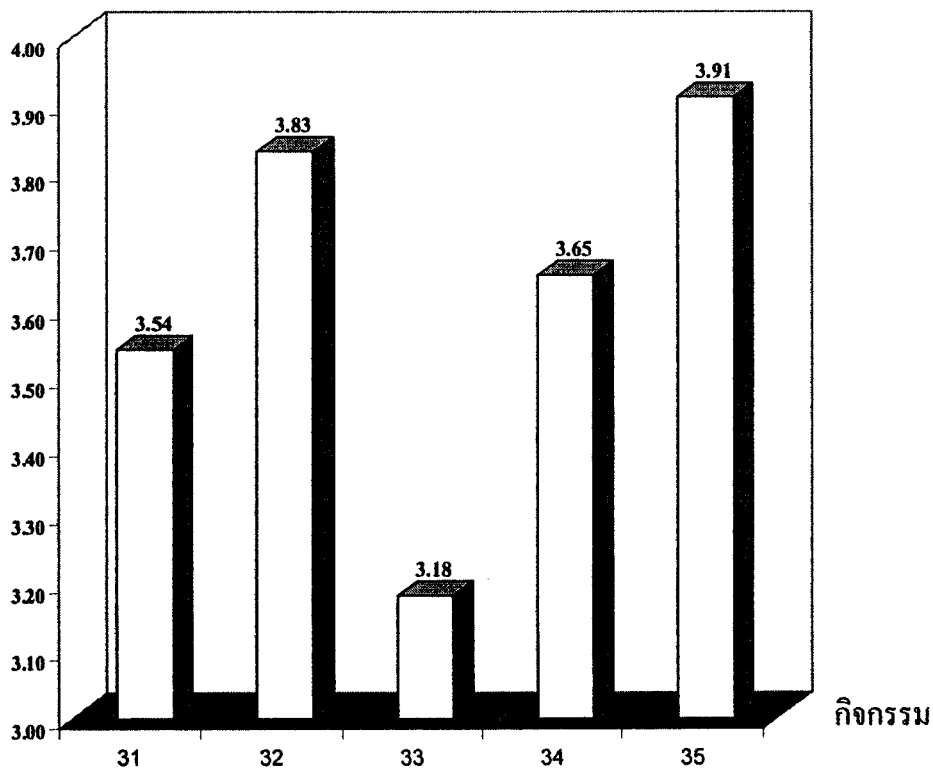

ภาพที่ 4.7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

2.2.7 การเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา

ภาพที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 7 ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ 33 ร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของสถานศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.18$) ส่วนกิจกรรมอื่นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยกิจกรรมที่ 35 ส่งเสริมให้สถานศึกษาดูแลรักษาอาคารสถานที่จัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.91$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.8

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

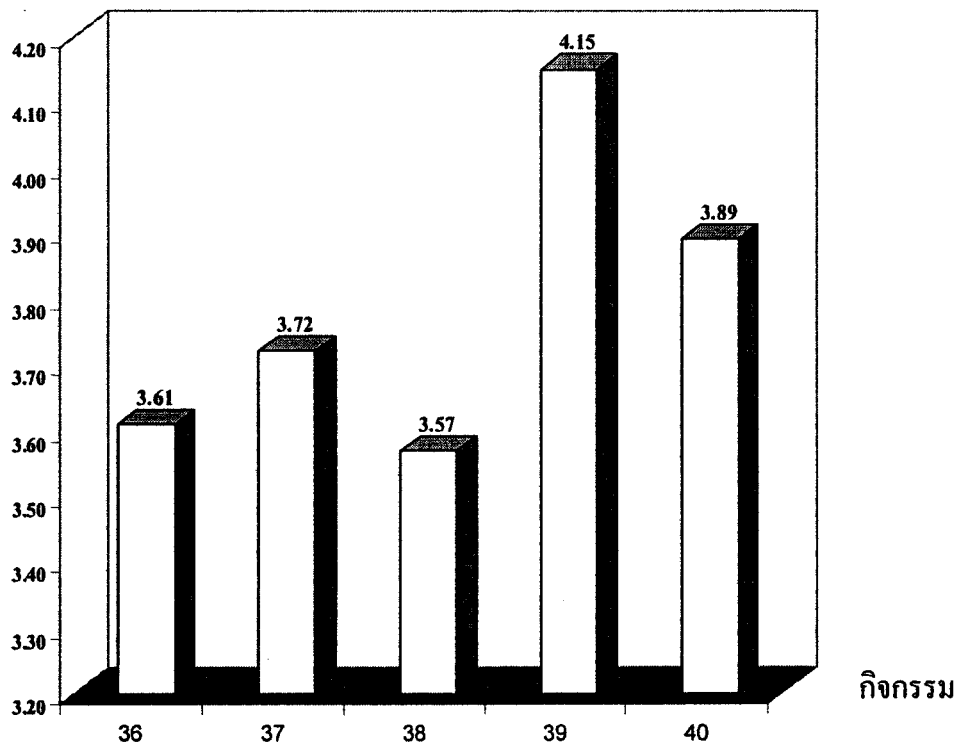

ภาพที่ 4.8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา

2.2.8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

ภาพที่ 4.9 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 8 ในระดับมากที่สุด 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 39 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.15$) และกิจกรรมที่ 38 ส่งเสริมการจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.57$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.9

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

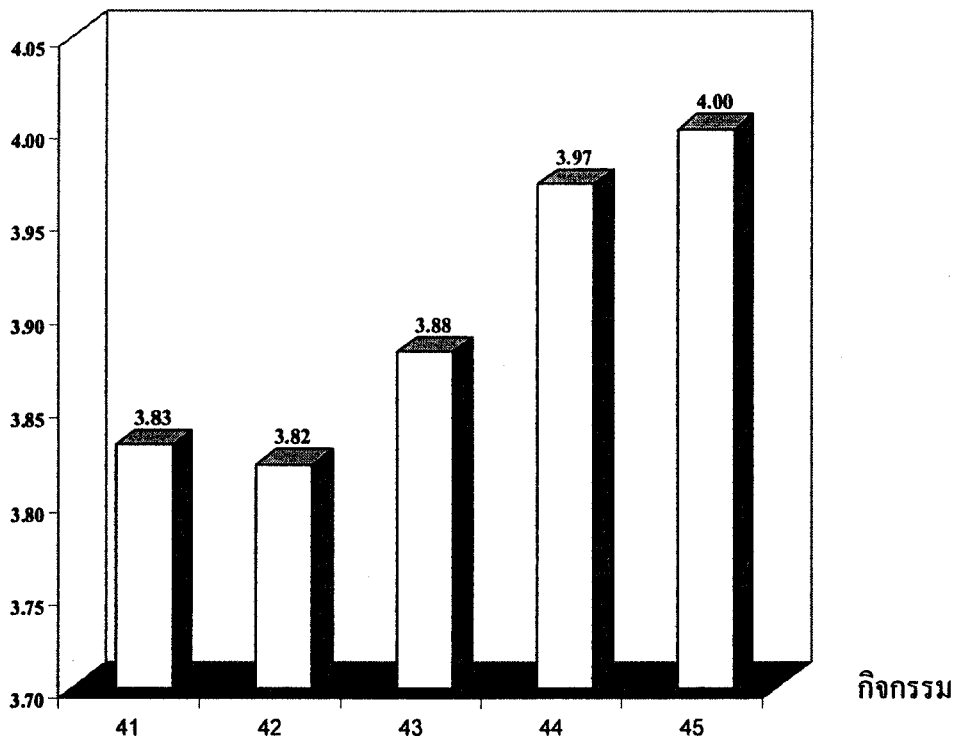

ภาพที่ 4.9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

2.2.9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ภาพที่ 4.10 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 9 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 45 ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.00$) และกิจกรรมที่ 42 สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่นและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นแหล่งเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.82$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.10

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

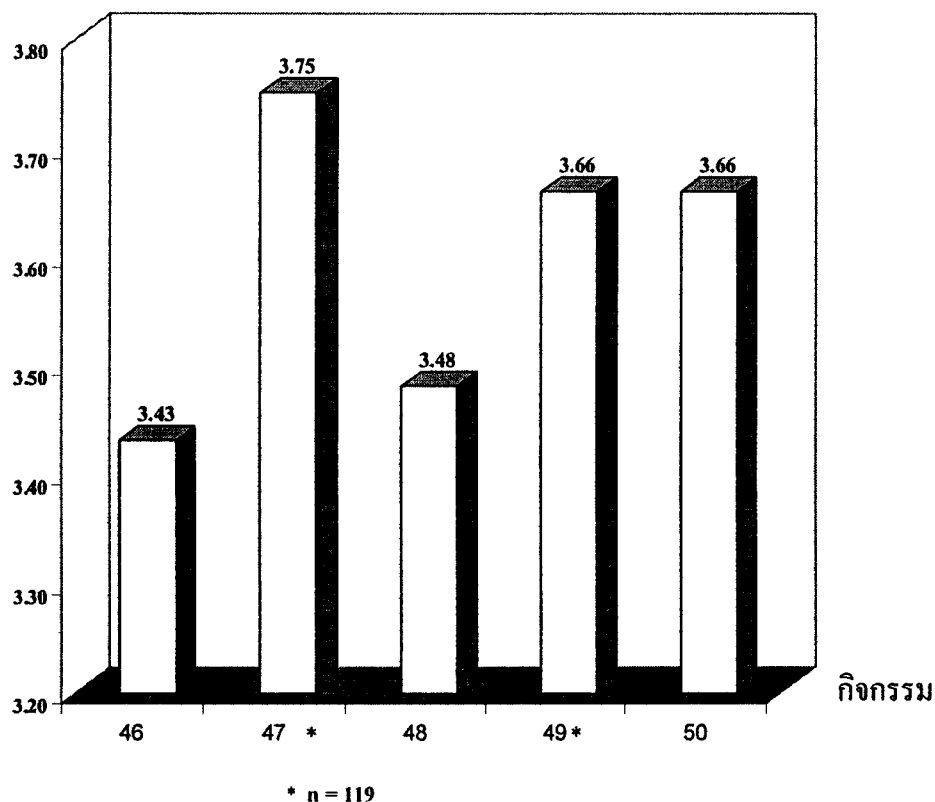

ภาพที่ 4.10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

2.2.10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษาก่อน เสนอต่อสาธารณชน

ภาพที่ 4.11 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 10 ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ 46 ศึกษารายละเอียด การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา และกิจกรรมที่ 48 ตรวจสอบผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมอื่นๆ มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยกิจกรรมที่ 46 ศึกษารายละเอียด การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.43$) และกิจกรรมที่ 47 ส่งเสริมให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์ระดับชาติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.75$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.11

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

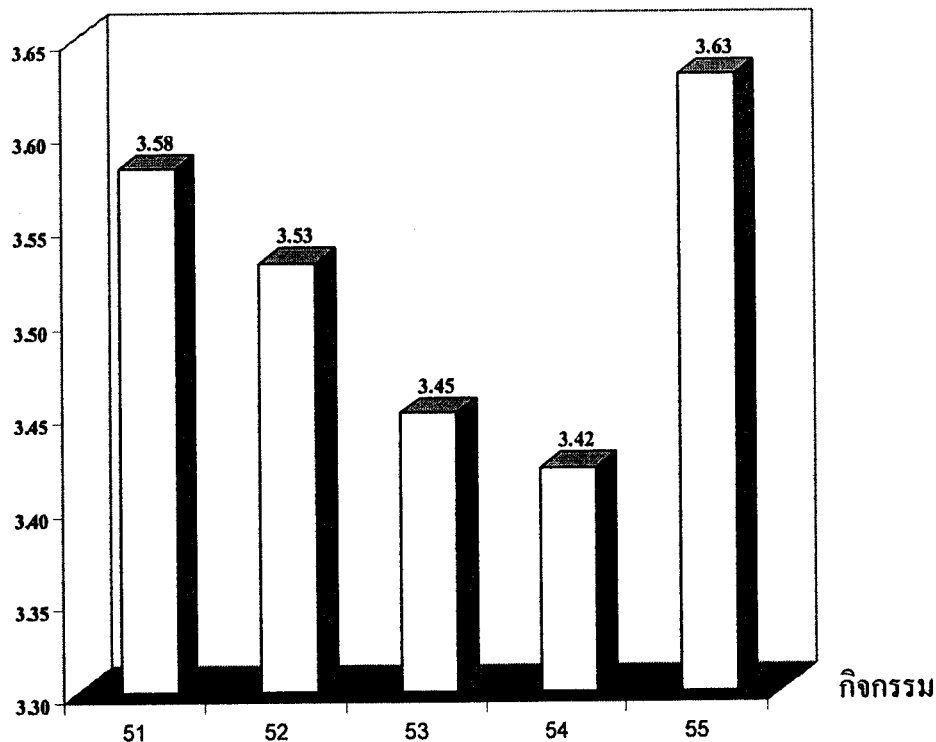

ภาพที่ 4.11 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

2.2.11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบ ตามที่เห็นสมควร

ภาพที่ 4.12 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 11 ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายกิจกรรม พบว่า กิจกรรมที่ 53 พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา และกิจกรรมที่ 54 ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสถานศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมอื่นๆ มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก โดยกิจกรรมที่ 54 ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.42$) และกิจกรรมที่ 55 ส่งเสริมสนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาให้คณะกรรมการต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 3.63$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.12

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

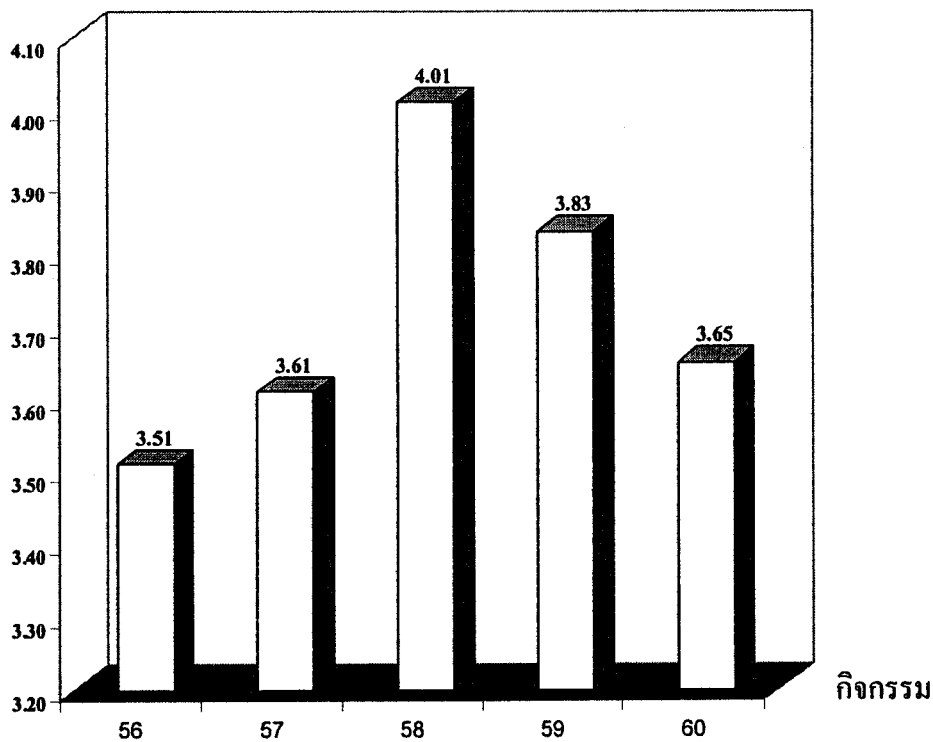

ภาพที่ 4.12 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร

2.2.12 การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

ภาพที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากมีสภาพการปฏิบัติงาน ในบทบาทที่ 12 ในระดับมาก ทั้ง 5 กิจกรรม เมื่อพิจารณารายกิจกรรมพบว่า กิจกรรมที่ 58 ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินงานตามภารกิจที่มีความจำเป็นทุกด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.01$) และกิจกรรมที่ 56 ศึกษารายละเอียดของงานอื่นหรือนโยบายที่ต้นสังกัดมอบหมายมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu = 3.51$) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 4.13

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.13 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

**ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยจำแนก
ตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา**

3.1 การเปรียบเทียบโดยจำแนก ตามกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 7 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง เมื่อพิจารณารายบทบาทพบว่า

บทบาทที่ 1 การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 2 การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนครู มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 3 การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนครูมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด ส่วนผู้แทนองค์กรชุมชน และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติงานมากที่สุด ส่วนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

บทบาทที่ 5 การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ทุกกลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด

บทบาทที่ 6 การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า และกลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครูและกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 7 การเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนครู มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชนและกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 8 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ ทุกกลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

บทบาทที่ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ทุกกลุ่มได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

บทบาทที่ 10 การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนครู และกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน มีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 11 การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนครู มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชนและกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

บทบาทที่ 12 การปฏิบัติกรอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนครูและกลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชนมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ

บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้แทน ผู้ปกครอง		ผู้แทนครู		ผู้แทน องค์กร ชุมชน		ผู้แทน องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น		ผู้แทน ศิษย์เก่า		ผู้ทรง คุณวุฒิ		ผู้บริหาร	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
	1. การกำหนดนโยบายและ แผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.50	0.67	3.75	0.66	3.41	0.80	3.81	0.50	3.58	0.67	3.69	0.69	4.33
2. การให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติประจำปีของ สถานศึกษา	3.43	0.61	3.64	0.70	3.33	0.81	3.79	0.75	3.49	0.63	3.59	0.81	4.40	0.75
3. การให้ความเห็นชอบในการ จัดทำสาระหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น	3.40	0.67	3.80	0.79	3.35	0.85	3.76	0.57	3.68	0.48	3.55	0.71	4.20	0.75
4. การกำกับและติดตามการ ดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษา	3.75	0.63	3.89	0.47	3.54	0.81	3.84	0.49	3.94	0.48	3.83	0.69	4.65	0.45
5. การส่งเสริมและสนับสนุน ให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างทั่วถึง	3.58	0.78	3.70	0.59	3.59	0.74	4.01	0.64	3.95	0.50	3.76	0.63	4.20	0.63
6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์ สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็ก ด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับ การพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	3.45	0.75	3.49	0.53	3.35	0.83	3.83	0.51	3.70	0.67	3.59	0.65	3.88	0.60

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

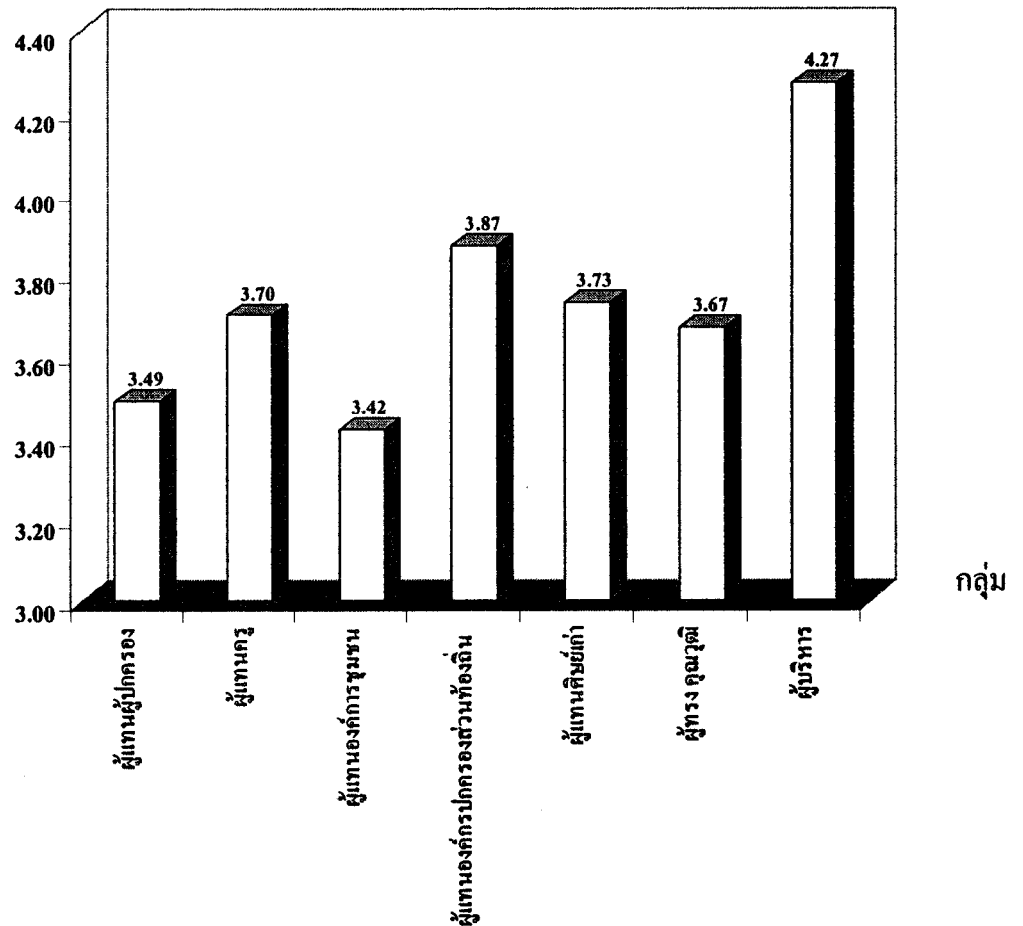
บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้แทน ผู้ปกครอง		ผู้แทนครู		ผู้แทน องค์กร ชุมชน		ผู้แทน องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น		ผู้แทน ศิษย์เก่า		ผู้ทรง คุณวุฒิ		ผู้บริหาร	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
	7. การเสนอแนวทาง และมี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการ บริการทั่วไปของสถานศึกษา	3.45	0.73	3.56	0.62	3.44	0.84	3.94	0.77	3.63	0.57	3.54	0.69	4.15
8. การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของ นักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบ สานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและ ของชาติ	3.50	0.77	3.83	0.41	3.56	0.72	4.03	0.62	3.84	0.59	3.74	0.68	4.35	0.50
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่าง องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่ง วิทยากรของชุมชน และมี ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น	3.63	0.78	3.83	0.39	3.63	0.75	4.11	0.53	3.96	0.83	3.94	0.58	4.43	0.67
10. การให้ความเห็นชอบ รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอ ต่อสาธารณชน	3.50	0.66	3.69	0.46	3.31	0.82	3.71	0.59	3.65	0.60	3.49	0.78	4.28	0.74
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือ คณะอนุกรรมการเพื่อ ดำเนินงานตามระเบียบตามที่ เห็นสมควร	3.16	0.94	3.55	0.53	3.25	0.98	3.64	0.76	3.61	0.64	3.55	0.79	4.18	0.95

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผู้แทน ผู้ปกครอง		ผู้แทนครู		ผู้แทน องค์กร ชุมชน		ผู้แทน องค์กร ปกครอง ส่วน ท้องถิ่น		ผู้แทน ศิษย์เก่า		ผู้ทรง คุณวุฒิ		ผู้บริหาร	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
	12. การปฏิบัติกรอื่นตามที่ ได้รับมอบหมาย จาก หน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษา	3.56	0.67	3.69	0.53	3.26	1.06	4.00	0.54	3.78	0.41	3.75	0.61	4.25
รวม	3.49	0.72	3.70	0.56	3.42	0.75	3.87	0.61	3.73	0.59	3.67	0.69	4.27	0.71

จากข้อมูลในตารางที่ 4.3 สามารถแสดงได้ด้วยภาพที่ 4.14 ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่ากลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ กลุ่มผู้บริหาร ($\mu=4.27$) รองลงมาคือ กลุ่มผู้แทนองค์กรส่วนท้องถิ่น ($\mu=3.87$) กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า ($\mu=3.73$) กลุ่มผู้แทนครู ($\mu=3.70$) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ($\mu=3.67$) กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง ($\mu=3.49$) และกลุ่มที่สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่น้อยที่สุดคือ กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน ($\mu=3.42$)

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.14 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ

3.2 การเปรียบเทียบโดยจำแนกตามเพศ

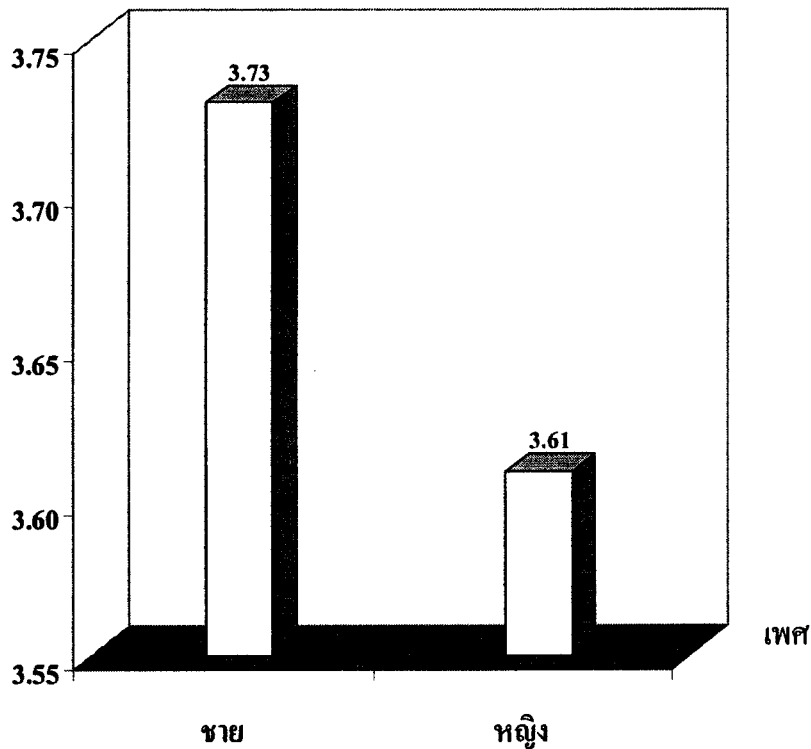
ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพศชายมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 12 บทบาท เพศหญิงมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากในบทบาทที่ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10 และ 12 ส่วนบทบาทที่ 6, 7 และ 11 มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลางดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ชาย		หญิง	
	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.70	0.76	3.63	0.56
2. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา	3.64	0.83	3.53	0.62
3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้อง กับความต้องการของท้องถิ่น	3.62	0.72	3.63	0.70
4. การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา	3.90	0.69	3.77	0.54
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง	3.82	0.64	3.74	0.70
6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่าง เต็มศักยภาพ	3.65	0.66	3.47	0.67
7. การเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการ ทั่วไปของสถานศึกษา	3.70	0.76	3.47	0.62
8. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุก ด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและ ของชาติ	3.85	0.68	3.66	0.60
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	3.96	0.64	3.78	0.71
10. การให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี การศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน	3.63	0.77	3.53	0.55
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ระเบียบตามที่เห็นสมควร	3.55	0.89	3.46	0.65
12. การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้น สังกัดของสถานศึกษา	3.77	0.73	3.62	0.66
รวม	3.73	0.73	3.61	0.63

จากข้อมูลในตารางที่ 4.4 สามารถแสดงได้ด้วยภาพที่ 4.15 ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพศชายมีค่าเฉลี่ยการมีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าเพศหญิง

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.15 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ

3.3 การเปรียบเทียบโดยจำแนกตาม อายุ

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวม กลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มอายุ 31 – 40 ปี , กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี , กลุ่มอายุ 51 – 60 ปี และกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มอายุ 20 – 30 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายบทบาทพบว่า

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตาม อายุ

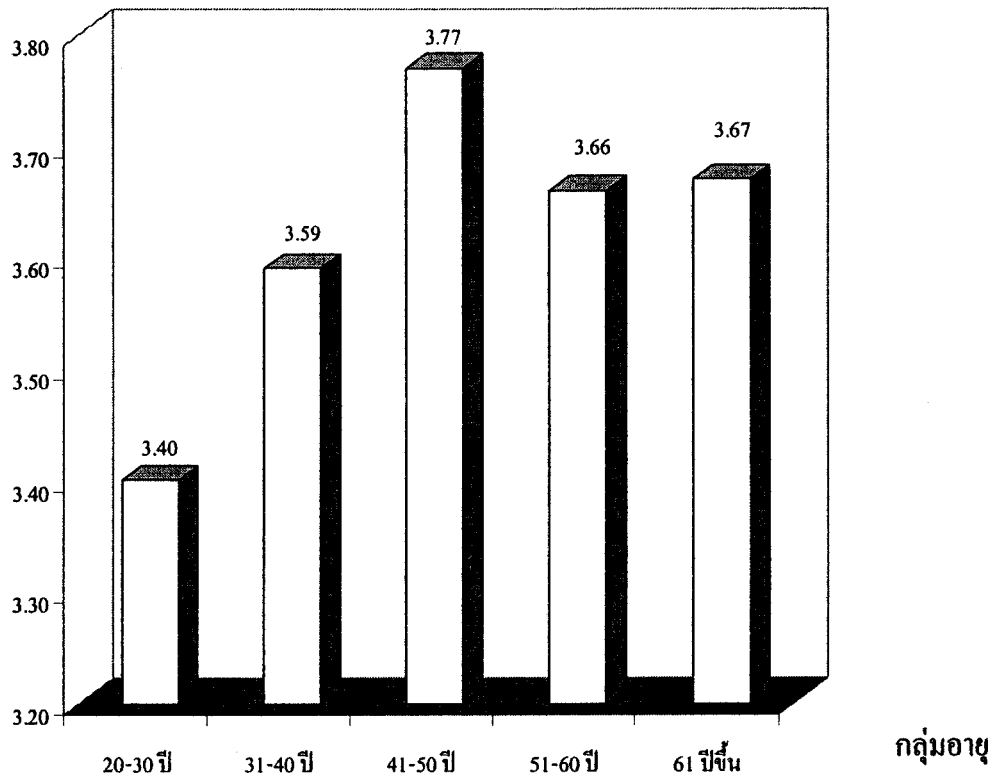
บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดนโยบายและ แผนพัฒนาของสถานศึกษา	3.27	0.46	3.63	0.54	3.73	0.68	3.59	0.80	3.81	0.70
2. การให้ความเห็นชอบ แผนปฏิบัติประจำปีของ สถานศึกษา	3.27	0.64	3.46	0.65	3.73	0.72	3.58	0.86	3.48	0.74
3. การให้ความเห็นชอบในการ จัดทำสาระหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของ ท้องถิ่น	3.33	0.42	3.61	0.70	3.67	0.68	3.61	0.81	3.59	0.74
4. การกำกับและติดตามการ ดำเนินงานตามแผนของ สถานศึกษา	3.73	0.81	3.73	0.57	3.99	0.57	3.74	0.72	3.84	0.79
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้ เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับ การศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง	3.60	0.92	3.67	0.73	3.84	0.67	3.76	0.60	3.87	0.67
6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์ สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาสและเด็กที่มีความสามารถ พิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ	3.13	1.30	3.52	0.69	3.67	0.64	3.50	0.63	3.65	0.69
7. การเสนอแนวทาง และมีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการด้าน วิชาการ ด้านงบประมาณ ด้าน บริหารบุคคล และด้านการบริการ ทั่วไปของสถานศึกษา	3.60	1.21	3.61	0.65	3.67	0.74	3.58	0.72	3.60	0.73
8. การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา ตลอดจนวิทยากร ภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของ นักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสาน จารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นและของชาติ	3.53	0.83	3.70	0.73	3.80	0.67	3.86	0.68	3.77	0.52

ตารางที่ 4.5

บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51-60 ปี		61 ปีขึ้นไป	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่าง องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่ง วิทยาการของชุมชน และมีส่วน ร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	3.27	0.81	3.86	0.76	3.87	0.68	4.00	0.66	3.97	0.49
10. การให้ความเห็นชอบรายงาน ผลการดำเนินงานประจำปี การศึกษา ก่อนเสนอต่อ สาธารณชน	3.33	0.81	3.56	0.58	3.72	0.72	3.56	0.70	3.37	0.79
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือ คณะกรรมการเพื่อดำเนินงาน ตามระเบียบตามที่เห็นสมควร	3.40	0.53	3.11	0.86	3.70	0.77	3.54	0.89	3.36	0.68
12. การปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย จากหน่วยงานต้น สังกัดของสถานศึกษา	3.33	0.85	3.67	0.62	3.84	0.70	3.62	0.81	3.68	0.61
รวม	3.40	0.81	3.59	0.67	3.77	0.68	3.66	0.74	3.67	0.69

จากข้อมูลในตารางที่ 4.5 สามารถแสดงได้ด้วยภาพที่ 4.16 ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่ากลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มอายุ 41-50 ปี มีค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าทุกกลุ่ม และกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มประชากรอายุ 20-30 ปี มีเพียง 3 คนเท่านั้น เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ในการปฏิบัติงานตลอดทั้งปี โอกาสการเข้าร่วมจะน้อยกว่ากลุ่มอื่น

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตาม อายุ

3.4 การเปรียบเทียบโดยจำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่าโดยภาพรวมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทที่ 1 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก

บทบาทที่ 2 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก

บทบาทที่ 3 ระดับการศึกษอนุปริญญา และมัธยมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก

บทบาทที่ 4 ระดับการศึกษอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก

- บทบาทที่ 5 ทุกระดับการศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 6 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 7 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 8 ระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 9 ทุกระดับการศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 10 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 11 ระดับการศึกษามัธยมศึกษาและอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- บทบาทที่ 12 ระดับการศึกษาอนุปริญญา มีสภาพการปฏิบัติงานระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานระดับมาก
- ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา

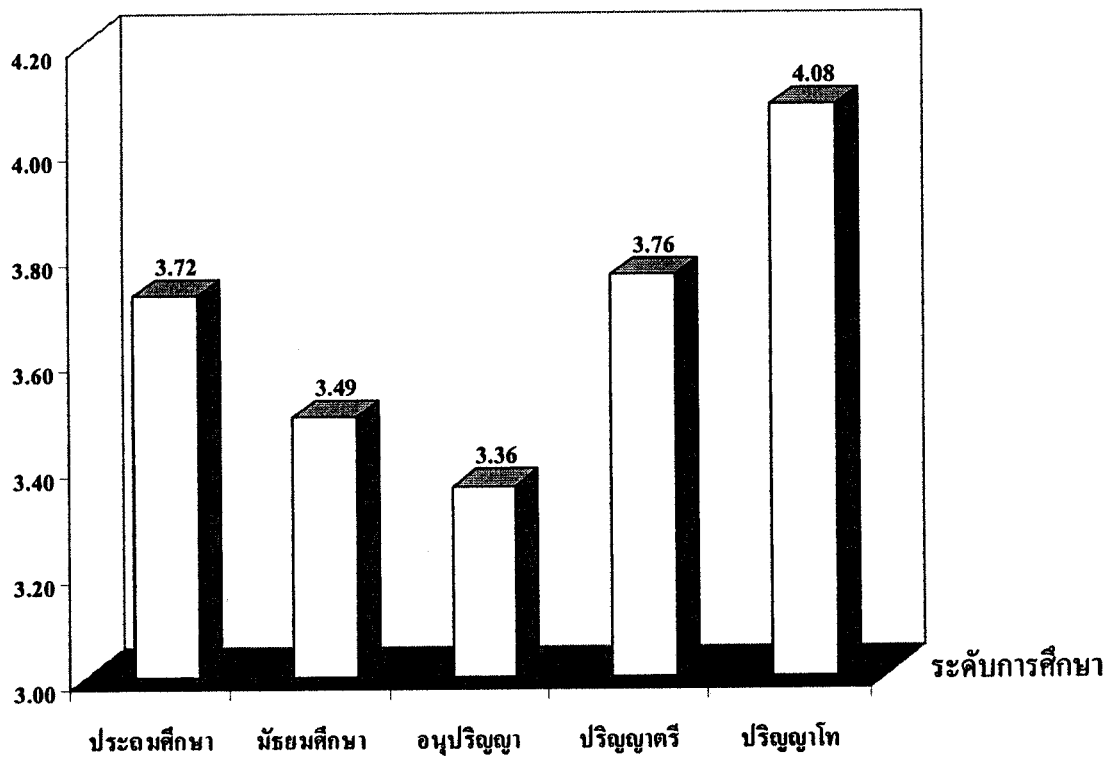
บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประถม ศึกษา		มัธยม ศึกษา		อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า		ปริญญาตรี		ปริญญาโท	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
1. การกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา ของสถานศึกษา	3.54	0.77	3.45	0.89	3.48	0.61	3.77	0.61	4.09	0.43
2. การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติ ประจำปีของสถานศึกษา	3.56	0.68	3.45	0.83	3.19	0.74	3.71	0.75	3.94	0.62
3. การให้ความเห็นชอบในการจัดทำ สารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความ ต้องการของท้องถิ่น	3.73	0.80	3.40	0.53	3.17	0.88	3.71	0.64	4.03	0.64
4. การกำกับและติดตามการดำเนินงาน ตามแผนของสถานศึกษา	3.85	0.70	3.78	0.59	3.43	0.81	3.92	0.58	4.26	0.48
5. การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุก คนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้น พื้นฐานอย่างทั่วถึง	3.74	0.66	3.73	0.63	3.53	0.73	3.84	0.68	4.06	0.49

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ประถม ศึกษา		มัธยม ศึกษา		อนุปริญญา หรือ เทียบเท่า		ปริญญาตรี		ปริญญาโท	
	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ	μ	σ
	6. การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็ก ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการ พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ	3.54	0.66	3.48	0.75	3.32	0.64	3.66	0.67	3.86
7. การเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้าน งบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และ ด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา	3.71	0.64	3.29	0.72	3.31	0.82	3.70	0.67	4.07	0.61
8. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้าง พัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้ง สืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นและของชาติ	3.79	0.60	3.46	0.73	3.52	0.70	3.85	0.59	4.36	0.42
9. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน ประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็น แหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วน ร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	4.03	0.57	3.61	0.81	3.69	0.76	3.95	0.62	4.24	0.40
10. การให้ความเห็นชอบรายงานผล การดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อน เสนอต่อสาธารณชน	3.70	0.70	3.37	0.69	3.13	0.72	3.68	0.67	4.00	0.56
11. การแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือ คณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ระเบียบตามที่เห็นสมควร	3.65	0.61	3.33	0.85	3.19	0.96	3.58	0.80	3.80	0.79
12. การปฏิบัติตามอื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษา	3.78	0.64	3.51	0.77	3.35	0.86	3.76	0.62	4.24	0.53
รวม	3.72	0.62	3.49	0.73	3.36	0.77	3.76	0.66	4.08	0.54

จากข้อมูลในตารางที่ 4.6 สามารถแสดงได้ด้วยภาพที่ 4.17 ซึ่งจะเห็นชัดเจนว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีค่าเฉลี่ยการมีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าทุกระดับ และระดับการศึกษานุปริญญา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.17 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามระดับการศึกษา

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ

1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตากจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการเพศ อายุ และระดับการศึกษา

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยใช้แบบสอบถาม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก ประกอบด้วย กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง กลุ่มผู้แทนครู กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 8 โรงเรียนรวมทั้งหมด 120 คน

1.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้นำเครื่องมือจากงานวิจัยของ ทรงพล ฐานวิสัย, เสรี ปานเงิน, วรวิทย์ สิทธิโสภณ, เสนอ เถว้ชาติ และสุรพัศ ชาดิธรรมรักษา มาพัฒนาให้เหมาะสมกับเรื่องที่ศึกษาเป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งในคณะกรรมการสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

1.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาที่ทำการวิจัยด้วยตนเอง โดยการประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษา และการเก็บแบบสอบถามคืนใช้วิธีเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองเช่นกัน จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งสิ้นจำนวน 120 ชุด ได้รับคืนจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

1.2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ศึกษา แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มาตรฐาน โดยมีสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 สภาพการปฏิบัติงาน

1) เมื่อพิจารณาสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยภาพรวม มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากทุกบทบาท เมื่อพิจารณารายบทบาท สามารถลำดับบทบาทการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้

อันดับ 1 บทบาทที่ 9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

อันดับ 2 บทบาทที่ 4 กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

อันดับ 3 บทบาทที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

อันดับ 4 บทบาทที่ 8 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ

อันดับ 5 บทบาทที่ 12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

อันดับ 6 บทบาทที่ 1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

อันดับ 7 บทบาทที่ 3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

อันดับ 8 บทบาทที่ 7 เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา

อันดับ 9 บทบาทที่ 2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา

อันดับ 10 บทบาทที่ 10 ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน

อันดับ 11 บทบาทที่ 6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

อันดับ 12 บทบาทที่ 11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร

2) เมื่อพิจารณากิจกรรมตามบทบาททั้ง 12 บทบาทพบว่า

(1) บทบาทที่ 1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษากิจกรรมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรมศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษาสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(2) บทบาทที่ 2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษากิจกรรมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(3) บทบาทที่ 3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นกิจกรรมสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานใน

กิจกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(4) บทบาทที่ 4 กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรมเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษาสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(5) บทบาทที่ 5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม ประสานความร่วมมือ สร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษาสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(6) บทบาทที่ 6 ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดทำโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(7) บทบาทที่ 7 เสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม ส่งเสริมให้สถานศึกษามีการบำรุงดูแลรักษา อาคารสถานที่ จัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงาม เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(8) บทบาทที่ 8 ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม สนับสนุนการจัดกิจกรรม เพื่อสืบสานจารีตประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(9) บทบาทที่ 9 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชนสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(10) บทบาทที่ 10 ให้ความเห็นขอรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชนกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานใน

กิจกรรม ส่งเสริมให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(11) บทบาทที่ 11 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควรกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม ส่งเสริมสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาให้คณะกรรมการต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ ศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษาสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

(12) บทบาทที่ 12 ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษากรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการปฏิบัติงานในกิจกรรม ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินงาน ตามภารกิจที่มีความจำเป็นทุกด้านสูงกว่ากิจกรรมอื่นๆ

1.3.2 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และระดับการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ เพศ อายุ และระดับการศึกษา

1) จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการ

(1) เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวม พบว่ากลุ่มผู้บริหาร กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มผู้แทนครู มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

(2) เมื่อเปรียบเทียบรายบทบาทพบว่า

ก) กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 2, 3, 6, 7 และ 11 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ข) กลุ่มผู้แทนครู มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 6 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ค) กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 1, 2, 3, 6, 7, 10, 11 และ 12 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ง) กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากทั้ง 12 บทบาท

จ) กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 2 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ฉ) กลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 10 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ช) กลุ่มผู้บริหาร มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 10 มากที่สุด นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

2) จำแนกตามเพศ

(1) เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามเพศ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่าทั้งเพศชายและเพศหญิงมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

(2) เมื่อเปรียบเทียบรายบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า

ก) เพศชายมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดทั้ง 12 บทบาท

ข) เพศหญิงมีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 6, 7 และ 11 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

3) จำแนกตามอายุ

(1) เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามอายุ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี, กลุ่มอายุ 41-50 ปี, กลุ่มอายุ 51-60 ปี และกลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไปมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนกลุ่มอายุ 20-30 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

(2) เมื่อเปรียบเทียบรายบทบาท พบว่า

ก) กลุ่มอายุ 20 – 30 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 1, 2, 3, 6, 9, 10, 11 และ 12 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ข) กลุ่มอายุ 31 – 40 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 2 และ 11 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ค) กลุ่มอายุ 41 – 50 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดทั้ง 12 บทบาท

ง) กลุ่มอายุ 51 – 60 ปี มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุดทั้ง 12 บทบาท

จ) กลุ่มอายุ 61 ปีขึ้นไป มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 2, 10 และ 11 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

4) จำแนกตามระดับการศึกษา

(1) เมื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมพบว่าการศึกษาระดับปริญญาโท, ระดับปริญญาตรี และระดับปริญญามีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก ส่วนการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า และระดับมัธยมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

(2) เมื่อเปรียบเทียบรายบทบาทพบว่า

ก) ระดับการศึกษาประถมศึกษาศึกษามีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 12 บทบาท

ข) ระดับการศึกษามัธยมศึกษา มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 1, 2, 3, 6, 7, 8, 10 และ 11 ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมาก

ค) ระดับการศึกษา อนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีสภาพการปฏิบัติงานในบทบาทที่ 5, 8 และ 9 ในระดับมาก นอกนั้นมีสภาพการปฏิบัติงานในระดับปานกลาง

ง) ระดับการศึกษา ปริญญาตรี มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 12 บทบาท

จ) ระดับการศึกษา ปริญญาโท มีสภาพการปฏิบัติงานในระดับมากที่สุด 12 บทบาท

2. อภิปรายผล

2.1 จากการวิจัยสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก พบว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีสภาพการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 12 บทบาท

เมื่อพิจารณารายบทบาท พบว่า บทบาทที่ 9 การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่สูงที่สุด รองลงมาคือ บทบาทที่ 4 การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากการที่ภาครัฐมีนโยบายมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น และให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

นั้นต้องการให้ประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แทนรัฐ (อนันต์ ระวังทุกข์ 2544 : 2) การค้นพบดังกล่าวสอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542 : บทคัดย่อ) พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน เพื่อการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานในโรงเรียน มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนและโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาค้นคว้าวิจัย และสอดคล้องกับความเห็นของ ประดิษฐ์ เปลวเฟื่อง (สัมภาษณ์ อ้างถึงใน พิณสุดา สิริขันธ์ศรี และคณะ 2541 : 118 – 119) ที่ว่าหากรัฐให้ความสำคัญกับประชาชน และให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ก็จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของโรงเรียน และพร้อมที่จะส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนเจริญ พัฒนาไปตามที่ชุมชนต้องการซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์ ตามแนวคิดคูเปอร์แมนและคณะ (Koopman and associates , 1974 : อ้างถึงในอรุณรักรธรรม 2536 : 99) ที่ได้เสนอแนวทางการจัดการศึกษาระบบประชาธิปไตยไว้ 5 ประการดังนี้

1. สนับสนุนให้บุคคลในท้องถิ่น มีโอกาสร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา
2. ยอมรับว่า ภาวะผู้นำเป็นงานของทุกคน แต่เป็นการกระตุ้นให้แต่ละส่วนแสดงภาวะผู้นำที่สอดคล้องกับผลประโยชน์ ความต้องการ และความสามารถของชุมชน
3. อำนาจการให้บุคคลได้วางแผนร่วมกัน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมมือกันประเมิณผลสำเร็จของงาน
4. ดำเนินงานให้การตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่ในองค์กร อยู่ในความรับผิดชอบขององค์คณะบุคคลมากกว่าเป็นความรับผิดชอบของคนคนเดียว
5. จัดองค์กรให้มีความคล่องตัว เพื่อให้มีการปรับตัวตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า แท้จริงแล้วในสภาพปัจจุบันนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ทั้งร่วมทำ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ โดยถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษา เพราะมีชีวิตลูก หลานเป็นเดิมพัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริม สนับสนุน ยกย่องให้รางวัล อีกทั้งหาแนวทางในการพัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ โดยการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา และดูงาน และควรจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาตามวัน เวลาที่ระบุไว้ในระเบียบอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างขวัญและกำลังใจอยู่เสมอ

2.1 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก โดยจำแนกตามสถานภาพดังนี้

2.1.1 จำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการพบว่า กลุ่มของคณะกรรมการที่มีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าทุกกลุ่มคือ กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มผู้บริหารเป็นกลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาสูงและเป็นผู้นำในด้านการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ สือประสาร (2542:75) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้บริหารในระดับมาก และจากการศึกษาของ ไพฑูรย์ ยาไทย (2538:74) ได้ให้ข้อสันนิษฐานว่า การที่ผู้บริหารใหม่ๆ มีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนเองเพราะได้รับการคัดสรรสู่ตำแหน่งอย่างเป็นระบบมาแล้ว สำหรับกลุ่มที่มีสภาพการปฏิบัติงานต่ำกว่าทุกกลุ่มคือ กลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชน อาจเป็นเพราะว่าองค์กรชุมชนยังไม่เข้าใจในระบบการจัดการศึกษาอย่างเพียงพอ จึงให้ความสำคัญน้อย และยังคงคิดว่าเป็นภารกิจของโรงเรียนที่จะจัดการเกี่ยวกับการศึกษาแผนใหม่อยู่

2.1.2 จำแนกตาม เพศ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่เป็นเพศชาย มีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าเพศหญิง อาจจะเป็นเพราะว่า ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ.2543 ได้ระบุไว้ว่า กรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในแต่ละสถานศึกษา ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 7-15 คนนั้น จะต้องเป็นเพศชาย 2 ใน 3 ของจำนวนที่มีในแต่ละสถานศึกษา จึงทำให้เพศชายมีจำนวนมากกว่าและมีสภาพการปฏิบัติงานมากกว่าเพศหญิง

2.1.3 จำแนกตาม อายุ โดยภาพรวมพบว่า กลุ่มอายุที่มีสภาพการปฏิบัติงานสูงกว่าทุกกลุ่มคือ กลุ่มอายุ 41-50 ปี อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มอายุกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มมีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มผู้บริหารมีสภาพการปฏิบัติงานสูงสุด และกลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสภาพการปฏิบัติงานรองลงมา

2.1.4 จำแนกตาม ระดับการศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ระดับการศึกษาปริญญาโท มีสภาพการปฏิบัติงานสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาระดับนี้สามารถที่จะวิเคราะห์และเข้าใจในสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานได้ดีกว่าทุกระดับ

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก และเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงาน โดยจำแนกตามกลุ่มของคณะกรรมการสถานศึกษา เพศ อายุ และระดับการศึกษา จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษารวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

3.1.1 ในการคัดเลือกแต่งตั้งกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรเป็นปัจจุบัน การดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ เป็นภารกิจที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะการได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ สนใจด้านการศึกษา มีความเสียสละ อุทิศแรงกายแรงใจพร้อมที่จะร่วมปฏิบัติกิจกรรมทุกระดับอย่างแท้จริง ย่อมเป็นหลักประกันเบื้องต้นที่สถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือร่วมใจในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

3.1.2 ผู้บริหารและครูในสถานศึกษาควรเปิดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกกลุ่ม ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวาง ไม่จำกัดการปฏิบัติงานไว้เพียงเรื่องการจัดการทรัพยากรหรือการประสานงานในชุมชนเท่านั้น เพราะการเปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจที่ตรงกับความต้องการทั้งสองฝ่ายจะช่วยพัฒนาการศึกษาได้เป็นอย่างดี

3.1.3 สถานศึกษาควรทำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับปานกลางเพื่อพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.1.4 ผู้บริหารการศึกษาระดับนโยบายหรือระดับสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างแท้จริง เช่น การจัดการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน ทั้งนี้เพื่อจะได้มาซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง

3.2 ข้อเสนอในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกวิทช์ พวงงาม (2543) *การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*
กรุงเทพมหานคร วิญญูชน
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2543) *แนวทางการดำเนินงานของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว*
_____. (2543) *แนวทางการดำเนินงานของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- คณะกรรมการสถานศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน (2542) *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 กรุงเทพมหานคร พรึกหวานกราฟฟิค*
- คณิต ไชยลังการ “การมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนไตรมิตร อำเภอคอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คณิตฐา กลัดเนียม (2546) “การมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอเมือง จังหวัด
ลำพูน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ชาญยุทธ แสงมณี (2537) “เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการศึกษา
ประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชาติ กันสุขและคณะ (2547) “การรับรู้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดพิษณุโลก” การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษามหาบัณฑิต การบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร (2539) *การปกครองท้องถิ่นไทย กรุงเทพฯ ช พินเนศ พรินท์ติ้งเซนเตอร์*
- ทรงพล ฐานวิสัย (2544) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ธงชัย สันติวงษ์ (2537) *การบริหารงานบุคคล กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช*
- บุญชิต งามสง่า (2545) “บทบาทของผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัด
ระยอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- บุญเชิด สุขอภิรมย์ (2541) “บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน กับการมีส่วนร่วม
แก้ปัญหาการดำเนินการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประจวบ สื่อประสาร (2542) “การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการใน
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ประจักษ์ วัฒนศิริ (2543) “การมีส่วนร่วมปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษากำแพงเพชร” วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต กำแพงเพชร สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- ประดิษฐ์ เปลวเฟื่อง (2539) *สรุปแนวคิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้านและประชาชน*
- ประไพ สุนทรมัจฉะ (2536) “ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
- ประยูร เข้มทอง (2541) “ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษา” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต พิษณุโลก มหาวิทยาลัย
นเรศวร
- ปรียากร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543) *การบริหารงานวิชาการ (ฉบับปรับปรุง) กรุงเทพมหานคร
พิมพ์ดี*
- พิณสุดา สิริธรรังศรี และสมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2541) *รายงานการวิจัย ประกอบร่าง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัด
การศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ*
- พิทักษ์ จอมเมือง (2541) “การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

- ไพศาล อินทับพัน (2527) “การศึกษาบทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541) “การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- ลิปิการ์ พุ่มเล่ง (2541) “การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรวิทย์ สิทธิโสภณ (2545) “ศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน จังหวัดกำแพงเพชร” วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต กำแพงเพชร สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร
- วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540) “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก” ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
- วุฒิ สุวรรณรังษี (2541) “การปฏิบัติตามบทบาทคณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี” ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ (2542) “การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น พื้นฐาน” ปริญญาโทการศึกษาดุสิตบัณฑิต กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ
- ศึกษาธิการ, กระทรวง (2543) *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ.2543* กระทรวงศึกษาธิการ
- สนอง เครื่องมาก (2540) “การศึกษาบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร” พิจิตร สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดพิจิตร

- สุทัศน์ วัฒนาสุทธิ (2544) “สภาพการมีส่วนร่วมบริหาร โรงเรียนของกรรมการ โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก” วิทยานิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
- สุรพัศ ชาดิธรรมรักษา (2547) “บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหาร
การศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เสนอ เถาว์ชาติ (2546) “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดภูเก็ต” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เสรี ปานเงิน (2545) “บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน โรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอวิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์” การค้นคว้าอิสระตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- อนันต์ ระงับทุกข์ (2544) *การปฏิรูปการศึกษา* สารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (28 มิถุนายน)
- อนุพันธ์ โสมมีชัย (2540) “การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- อุทัย บุญประเสริฐ (2547) “บทบาทและการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในประเทศ” รายงานการวิจัยสำนักนโยบายและแผนการ
ศึกษาสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
2. รายชื่อโรงเรียนที่ศึกษา
3. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543

เพื่อให้การบริการและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบกับมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2534 กระทรวงศึกษาธิการ จึงวางระเบียบไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543”

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิก “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539”

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และคำสั่งอื่นใดในส่วนที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียนของรัฐที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่หมายความถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อ 5. ให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย

(1) “ผู้แทนผู้ปกครอง” ได้แก่ ผู้แทนของผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(2) “ผู้แทนครู” ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(3) “ผู้แทนองค์กรชุมชน” ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

(4) “ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

(5) “ผู้แทนศิษย์เก่า” ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่าหรือบุคคลที่เคยศึกษาจากสถาบันนั้น จำนวนไม่เกิน 2 คน

(6) “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานศึกษาประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน

ให้ผู้บริหารการศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง ใน (1) (3) (4) (5) และ (6) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

ข้อ 6. ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการตามข้อ 5 โดยคำนึงถึงจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรีไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด

ข้อ 7. การให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการ ให้ดำเนินการดังนี้

(1) ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5 (1) (2) (3) (4) และ (5)

(2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

(3) ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกตามข้อ 7 (2) และผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตามที่ตนเห็นสมควรจำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และให้ประชุมคัดเลือกให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

(4) ให้ผู้บริหารสถานศึกษานำรายชื่อเสนอผู้มีอำนาจตามข้อ 9 เป็นผู้ลงนามแต่งตั้งในกรณีที่ไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใดให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใดมีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าว เป็นกรรมการในองค์ประกอบนั้น

ข้อ 8. คุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการ

- (1) เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา
- (2) เป็นผู้มีความประพฤติดี
- (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (4) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ

ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ข้อ 9. ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามในการแต่งตั้งและอนุญาตการลาออกของคณะกรรมการ

ข้อ 10. ให้คณะกรรมการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง คณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบนี้ในวาระแรก เมื่อครบสองปีให้จับฉลากออกกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เกินจำนวนนี้ ให้ปิดเศษเพิ่มเป็นหนึ่งคนเว้นกรรมการและเลขานุการ

ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อ 7 โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่ง

การสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งและวรรคสามให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวันนับจากวันครบวาระหรือครบกำหนดแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการใหม่

ข้อ 11. กรรมการ จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (1) ออกตามวาระ
- (2) ตาย
- (3) ลาออก
- (4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 8
- (5) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (6) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (7) ได้รับโทษจำคุกโดยพิจารณาถึงที่สุด เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่กระทำ

โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(8) พ้นจากตำแหน่งในสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการตามข้อ 5 (2) และผู้บริหาร

(9) พ้นจากสภาพการเป็นผู้ปกครองนักเรียนของสถานศึกษานั้น สำหรับ
กรรมการตามข้อ 5 (1)

(10) พ้นจากสภาพการเป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับกรรมการ
ตามข้อ 5 (4)

(11) คณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสามมีมติให้ออก ขกเว้นตำแหน่ง
กรรมการและเลขานุการ

ข้อ 12. ในกรณีที่กรรมการในองค์ประกอบใดว่างลงก่อนครบวาระเกินกว่าเก้าสิบวัน ให้
สถานศึกษานั้นดำเนินการตามข้อ 7 เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการในองค์ประกอบนั้นภายในสามสิบ
วัน นับตั้งแต่วันที่ว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของคณะกรรมการที่ตนแทน

ข้อ 13. คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา
(2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
(3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของท้องถิ่น

(4) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของสถานศึกษา
(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้น
พื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

(6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่
มีความสามารถพิเศษ ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้าน
งบประมาณ ด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา

(8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก
และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี
ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

(9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจน
ประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และ
มีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

(10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อน
เสนอต่อสาธารณชน

(11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร

(12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษานั้น

ข้อ 14. ให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อยภาคเรียนละสองครั้ง

ข้อ 15. ในวาระเริ่มแรกให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่มีสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้

สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้คณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการตามระเบียบนี้ รวมทั้งการดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

สถานศึกษาที่ไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการ โรงเรียนอยู่ในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งเป็นเจ้าสังกัด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามข้อ 6 ข้อ 7 แล้วแต่กรณี

สถานศึกษาที่ไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการ โรงเรียนอยู่ในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งเป็นเจ้าสังกัด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 6 และข้อ 7 แล้วแต่กรณี

ข้อ 16. ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามระเบียบนี้

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มีรายละเอียดดังนี้

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
<p>1. กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาและทำความเข้าใจในความมุ่งหมายหลักการของการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2. ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน/ท้องถิ่น ที่ตั้งของสถานศึกษา 3. กำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4. กำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ กิจกรรม นักเรียนและความสัมพันธ์ชุมชน 5. กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำธรรมนูญโรงเรียน 6. กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้เสร็จก่อนเปิดภาคเรียนของแต่ละปีการศึกษา
<p>2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2. พิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษา
<p>3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรขั้นพื้นฐาน 2. ให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา 3. ให้ความเห็นชอบสาระหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
<p>4. กำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำหนดแผนการกำกับและติดตามร่วมกับสถานศึกษา ได้แก่ วิธีการและระยะเวลา 2. ดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ แบบสอบถาม ประชุม ฯลฯ 3. ให้ข้อมูลป้อนกลับแก่สถานศึกษาและช่วยเหลือสนับสนุน สร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา
<p>5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สถานศึกษาจัดทำข้อมูล สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้เรียน การคมนาคม สภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนและข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นให้เป็นปัจจุบัน 2. สนับสนุนและจัดหาที่เรียนให้แก่เด็กในพื้นที่บริการได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง 3. จัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษาและสิ่งจำเป็นอื่นๆ แก่ผู้เรียนที่ขาดแคลนและไม่สามารถพึ่งตนเองได้
<p>6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. สนับสนุนให้เด็กพิการได้มีการเรียนทุกคน 2. สอดส่อง ดูแลเด็กที่ได้รับการทารุณ กดขี่ ข่มเหง ล่วงละเมิดทางเพศ ใช้แรงงานเด็ก กักขัง ฯลฯ ให้ได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษ 3. สอดส่องดูแลเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส ให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
	4. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเป็นรายบุคคลมากที่สุด 5. สนับสนุน ส่งเสริมการทำงานร่วมกับองค์กรพิทักษ์สิทธิเด็ก
7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	การบริหารจัดการด้านวิชาการ 1. กำหนดมาตรฐานวิชาการของสถานศึกษา 2. ประเมินภายในเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 3. กำกับ ติดตาม ประเมิน ตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา การบริหารจัดการด้านงบประมาณ 1. กำหนดวิธีการบริหารการใช้งบประมาณของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ 2. กำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การบริหารจัดการด้านการบริหารงานบุคคล 1. กำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาและส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 2. ให้ขวัญกำลังใจและยกย่องเชิดชูเกียรติแก่ครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษา 3. จัดสวัสดิการให้แก่ครูและบุคลากรอื่นในสถานศึกษาตามความเหมาะสม การบริหารจัดการด้านการบริหารทั่วไป 1. ให้มีการใช้ดูแลและบำรุงรักษาอาคารสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ของสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
	2. จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้สวยงามเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนและชุมชน
8. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ท้องถิ่นและของชาติ	1. หารายได้ทรัพย์สินและทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน 2. ส่งเสริมและกำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น
9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาและชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น 2. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน
10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณะ	1. ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปี 2. เสนอแนะในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปี 3. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาก่อนเผยแพร่ต่อสาธารณชน
11. แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามความเห็นสมควร	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการตามความเหมาะสมและความจำเป็นในแต่ละกรณี
12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด	ส่งเสริม สนับสนุนและให้ความร่วมมือแก่สถานศึกษาในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

โรงเรียนที่ศึกษา

1. โรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาส
2. โรงเรียนเทศบาลวัดมณีไพโรสนทร์
3. โรงเรียนเทศบาลวัดชุมพลคีรี
4. โรงเรียนเทศบาลวัดดอนแก้ว
5. โรงเรียนเทศบาลเพชรวิทย์
6. โรงเรียนเทศบาลสายประทีป
7. โรงเรียนเทศบาลชัยชนะวิทย์
8. โรงเรียนเทศบาลรัตนวิทย์

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

- (1) รศ.ดร.ทวนทอง เขาวงกิตพิงส์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- (2) นายกิตติพิงส์ พิพัฒน์สีวพงษ์ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดตาก เขต 2
- (3) นายไพรัตน์ น้อยหอม ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลเมืองแม่สอด จังหวัดตาก

ภาคผนวก ข

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (I.O.C.)

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	(1) ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนา ของสถานศึกษา						
1	ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดทำ ธรรมนูญของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	ศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่องการ วางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จากเอกสารและแหล่งความรู้ ต่าง ๆ	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
4	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน ท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
5	ให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบในการจัดทำ แผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(2) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติ ประจำปีของสถานศึกษา						
6	ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ ประจำปีของสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
7	แสดงความคิดเห็น ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนา ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษา ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
9	พิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานกิจกรรมงาน โครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	พิจารณาและให้ความเห็นชอบและปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(3) ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น						
11	ศึกษาหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
12	ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำเสนอให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำหลักสูตร	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
13	มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(4) ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา						
16	ศึกษาแนวทางการดำเนินงานและปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
17	เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะตามรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	ติดตามดูแลช่วยเหลือการดำเนินงานของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
20	ช่วยเหลือสนับสนุนให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแผนและ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง						
21	ร่วมและสนับสนุนการดำเนินการ ในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
22	ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญของการศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
23	สนับสนุนและจัดหาที่เรียนให้แก่ผู้เรียนในเขตพื้นที่บริการได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
24	สนับสนุน ช่วยเหลือ เด็กที่ขาดแคลน หรือมีความต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถเรียน ได้จนครบหลักสูตร	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
25	ร่วมจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และสิ่งจำเป็นอื่น ๆ แก่ผู้เรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนและไม่สามารถพึ่งตนเองได้	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	(6) ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพ						
26	ศึกษาข้อมูลเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความต้องการพิเศษในท้องถิ่น เพื่อ เสนอข้อมูลให้กับสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
27	มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาแล้ว เรียน ฝึกฝนอาชีพและพัฒนาตนเอง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	มีส่วนช่วยสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาส ให้นักเรียนได้รับสิทธิและความเสมอภาคใน การศึกษาและอบรม	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	มีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการจัดทำโครงการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	สนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์การ เรียนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ สถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการ พิเศษในลักษณะต่าง ๆ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(7) ด้านการเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมใน การบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไป ของสถานศึกษา						
31	ให้ข้อเสนอแนะสถานศึกษาในการปรับ หลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและ ความต้องการของท้องถิ่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
32	ร่วมเป็นคณะทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	ร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินงาน การจัดซื้อ จัดจ้างของสถานศึกษา	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
34	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรอื่นในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
35	ส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการบำรุงดูแลรักษาอาคาร สถานที่ จัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่นสวยงาม เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(8) ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ						
36	ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	ส่งเสริมให้มีการจัดหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
38	ส่งเสริมการจัดหาวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
39	สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
40	ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานศิลปะ วัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(9) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น						
41	ประสานกับชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันพัฒนาปรับปรุง การศึกษาของท้องถิ่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
42	สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น และขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นแหล่งการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
43	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
44	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
45	ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
	(10) ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน						
46	ศึกษารายละเอียด การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
47	ส่งเสริมให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
48	ตรวจสอบผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
49	รับทราบ และให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
50	ประสานงานในการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(11) ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร						
51	พิจารณาคณะสมบัติของบุคลากรที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาการศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
52	พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
53	พิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	สรุป
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
54	ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
55	ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นพี่ปรึกษาให้ คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง เต็มศักยภาพ ในการช่วยเหลือกิจกรรมของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
	(12) ด้านการปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของ สถานศึกษา						
56	ศึกษารายละเอียดของงานอื่น หรือ นโยบายที่ต้น สังกัดมอบหมาย	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
57	ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจ เร่งด่วนของสถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
58	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการ ดำเนินงานตามภารกิจที่มีความจำเป็นทุกด้าน	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
59	ร่วมแก้ปัญหาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของ สถานศึกษา	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
60	เสนอแนะให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน ใน การดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัด	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดตาก

2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านและตามความเป็นจริงในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่กระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่การงานของท่านแต่ประการใด

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายกิจจา แดงรอด

นักศึกษาริญาโท สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

แขนงวิชาบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตอนที่ 1

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับท่าน
ใน ปัจจุบัน

1. เพศ
 - () 1. ชาย
 - () 2. หญิง

2. อายุ
 - () 1. อายุ 20 – 30 ปี
 - () 2. อายุ 31 – 40 ปี
 - () 3. อายุ 41 – 50 ปี
 - () 4. อายุ 51 – 60 ปี
 - () 5. อายุ 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด
 - () 1. ระดับประถมศึกษา
 - () 2. ระดับมัธยมศึกษา
 - () 3. ระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 - () 4. ระดับปริญญาตรี
 - () 5. ระดับปริญญาโท
 - () 6. ระดับปริญญาเอก

4. กลุ่มของคณะกรรมการ
 - () 1. ผู้แทนผู้ปกครอง
 - () 2. ผู้แทนครู
 - () 3. ผู้แทนองค์กรชุมชน
 - () 4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - () 5. ผู้แทนศิษย์เก่า
 - () 6. ผู้แทนคุณวุฒิ
 - () 7. ผู้บริหาร

ตอนที่ 2

ระดับสภาพการปฏิบัติงานของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมซึ่งได้ให้ความหมายของระดับการมีส่วนร่วมที่ปฏิบัติไว้ 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน มากที่สุด
4	หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน มาก
3	หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน ปานกลาง
2	หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน น้อย
1	หมายถึง	ระดับสภาพการปฏิบัติงาน น้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	บทบาทของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
0	การให้คำแนะนำในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา		✓			

จากตัวอย่างการตอบแบบสอบถามข้อที่ (0) ผู้ตอบกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ มาก ” หมายความว่า ผู้ตอบเห็นว่าเรื่องการให้คำแนะนำในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นมีบทบาทในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

สภาพการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	(1) ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา					
1.	ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการจัดทำธรรมนูญของสถานศึกษา					
2.	มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา					
3.	ศึกษาหาความรู้ และทำความเข้าใจเรื่องการวางแผนและการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา จากเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ					
4.	ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชนท้องถิ่นที่ตั้งของสถานศึกษา					
5.	ให้คำแนะนำและให้ความเห็นชอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
	(2) ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติประจำปีของสถานศึกษา					
6.	ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
7.	แสดงความคิดเห็นในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษา					
8.	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
9.	พิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานกิจกรรมงานโครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา					
10.	พิจารณาและให้ความเห็นชอบและปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา					
	(3) ด้านการให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น					
11.	ศึกษาหลักการ จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน					
12.	ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำเสนอให้สถานศึกษาใช้เป็นข้อมูลประกอบในการจัดทำหลักสูตร					
13.	มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา					
14.	ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระการเรียนรู้ของสถานศึกษา					
15.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร					
	(4) ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา					
16.	ศึกษาแนวทางการดำเนินงานและปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา					
17.	เข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบความก้าวหน้าในการดำเนินงานของสถานศึกษา					
18.	แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะตามรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา					
19.	ติดตามดูแลช่วยเหลือการดำเนินงานของสถานศึกษา					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
20.	ช่วยเหลือสนับสนุนให้สถานศึกษาปฏิบัติตามแผน และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง					
	(5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขต บริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง					
21.	ร่วมและสนับสนุนการดำเนินการ ในการจัดทำข้อมูล พื้นฐานของเด็กในเขตบริการของสถานศึกษา					
22.	ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชน ทั่วไปและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญ ของการศึกษา					
23.	สนับสนุนและจัดหาที่เรียนให้แก่ผู้เรียนในเขตพื้นที่ บริการได้เข้าเรียนอย่างทั่วถึง					
24.	สนับสนุนช่วยเหลือ เด็กที่ขาดแคลน หรือมีความ ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้สามารถเรียน ได้จนครบหลักสูตร					
25.	ร่วมจัดหาทุนการศึกษา อุปกรณ์การศึกษา และ สิ่งจำเป็นอื่น ๆ แก่ผู้เรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนและ ไม่สามารถพึ่งตนเองได้					
	(6) ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็ก พิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ					
26.	ศึกษาข้อมูลเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็ก ที่มีความต้องการพิเศษในท้องถิ่น เพื่อเสนอข้อมูล ให้กับสถานศึกษา					
27.	มีส่วนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการศึกษาเล่าเรียน ฝึกฝนอาชีพและพัฒนาตนเอง					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
28.	มีส่วนช่วยสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับสิทธิและความเสมอภาคในการศึกษาและอบรม					
29.	มีส่วนร่วมร่วมกับสถานศึกษาในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียน					
30.	สนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่สถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่าง ๆ					
	(7) ด้านการเสนอแนวทาง และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารบุคคล และด้านการบริการทั่วไปของสถานศึกษา					
31.	ให้ข้อเสนอแนะสถานศึกษาในการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น					
32.	ร่วมเป็นคณะกรรมการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ					
33.	ร่วมพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ในการดำเนินการจัดซื้อ จัดจ้างของสถานศึกษา					
34.	ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู และบุคลากรอื่นในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					
35.	ส่งเสริมให้สถานศึกษา มีการบำรุงดูแลรักษาอาคารสถานที่ จัดสภาพแวดล้อมให้ร่มรื่น สวยงาม เกิดประโยชน์และเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชน					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
	(8) ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ					
36.	ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา					
37.	ส่งเสริมให้มีการจัดหารายได้ ทรัพย์สิน และทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน					
	(9) ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานระหว่างองค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น					
41.	ประสานกับชุมชน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ร่วมกันพัฒนาปรับปรุง การศึกษาของท้องถิ่น					
42.	สนับสนุนให้สถานศึกษาใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น และขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นแหล่งการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน					
43.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่าง ๆ แก่ชุมชน					
44.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
45.	ประสานงานและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน					
	(10) ด้านการให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีการศึกษา ก่อนเสนอต่อสาธารณชน					
46.	ศึกษารายละเอียด การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา					
47.	ส่งเสริมให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ					
48.	ตรวจสอบผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา					
49.	รับทราบ และให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี					
50.	ประสานงานในการเผยแพร่ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา					
	(11) ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานตามระเบียบตามที่เห็นสมควร					
51.	พิจารณาคณะสมบัติของบุคลากรที่มีความเหมาะสมต่อการพัฒนาการศึกษาด้านต่าง ๆ เพื่อเสนอแต่งตั้งเป็นอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ของสถานศึกษา					
52.	พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา					
53.	พิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ตามภารกิจของสถานศึกษา					
54.	ให้ข้อเสนอแนะแก่คณะอนุกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ในการดำเนินงานของสถานศึกษา					
55.	ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นที่ปรึกษาให้คณะอนุกรรมการต่าง ๆ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มศักยภาพ ในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา					

ข้อที่	การปฏิบัติงาน	ระดับสภาพปฏิบัติงาน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
	(12) ด้านการปฏิบัติกรอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย จากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา					
56.	ศึกษารายละเอียดของงานอื่น หรือนโยบายที่ต้นสังกัดมอบหมาย					
57.	ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจเร่งด่วนของสถานศึกษา					
58.	ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินงานตามภารกิจที่มีความจำเป็นทุกด้าน					
59.	ร่วมแก้ปัญหาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา					
60.	เสนอแนะให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงาน ในการดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายจากต้นสังกัด					

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ นายกิจจา แดงรอด
วัน เดือน ปีเกิด 3 พฤษภาคม 2500
สถานที่เกิด อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
ที่อยู่ปัจจุบัน 66/9 ถนนอินทรีศรี ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก 63110

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2513 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 จากโรงเรียนวัดคู้งวารี อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
 พ.ศ. 2516 จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสวรรค่อนันต์วิทยา อำเภอสุวรรณคโลก จังหวัดสุโขทัย
 พ.ศ. 2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ. สูง) วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก
 พ.ศ. 2527 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกภาษาไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

ประวัติการรับราชการ

พ.ศ. 2520 ครู 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาส อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
 พ.ศ. 2524 อาจารย์ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาส อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
 พ.ศ. 2532 อาจารย์ 2 โรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาส อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
 พ.ศ. 2548 รองผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดบุญญาวาส อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก